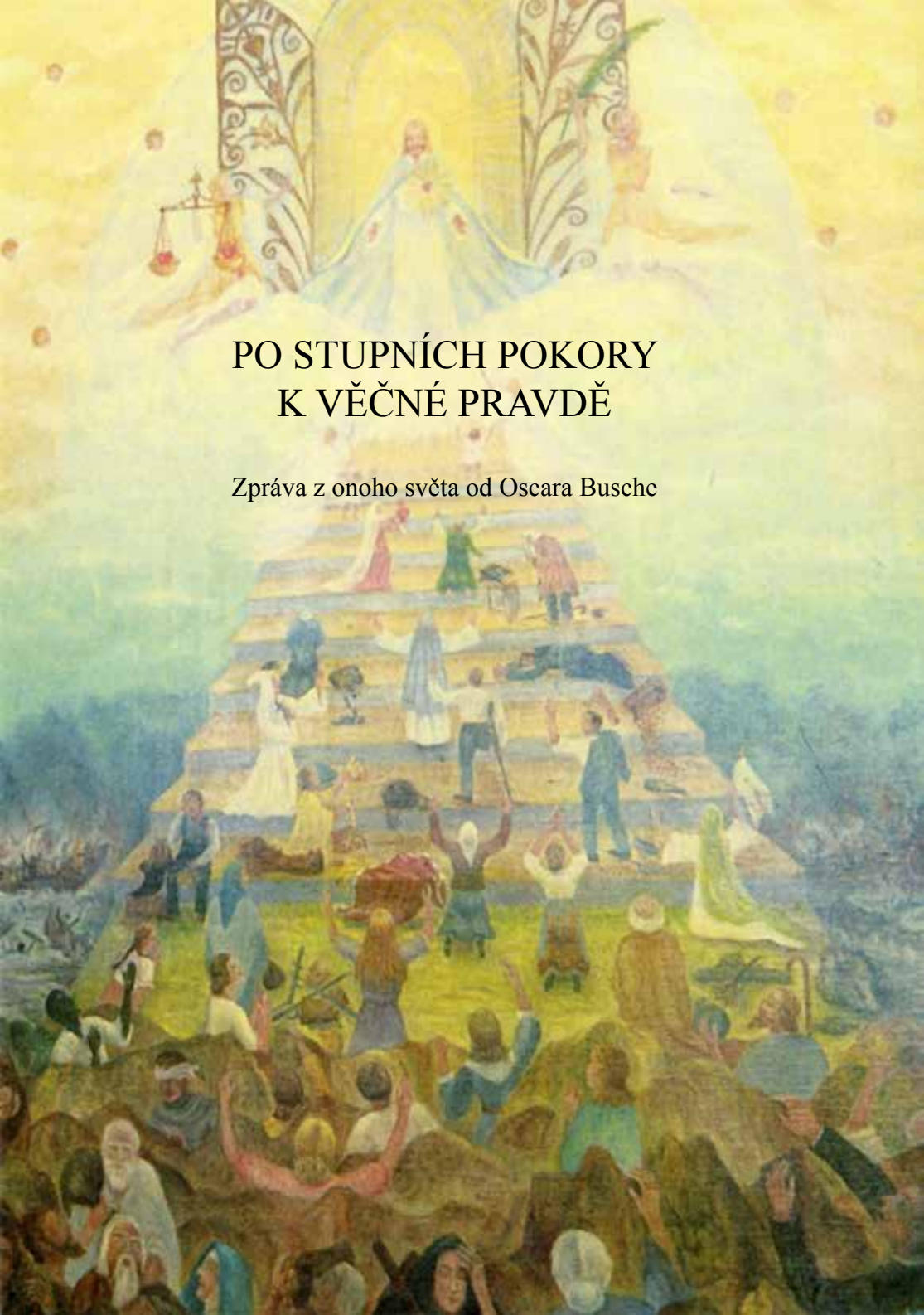

PO STUPNÍCH POKORY K VĚČNÉ PRAVDĚ

Zpráva z onoho světa od Oscara Busche

PO STUPNÍCH POKORY K VĚČNÉ PRAVDĚ

Zpráva z onoho světa od Oscara Busche

překlad z němčiny Jaroslav Houska
2008

Věčná Boží moudrost

Již od věčnosti si Boží moudrost vyhlédla Kříž a dala ti ho jako drahocenný dar. Než ti Bůh Kříž poslal, tak ho prohlédl Svýma vševědoucíma očima, promyslel Svým božím rozumem, prozkoušel Svou boží spravedlivostí a Svými milujícími pažemi prohřál. Na Svých rukou zvážil, zda není o milimetr větší nebo o milligramm těžší. Potom ho požehnal Svým nejsvatějším jménem, pomazal Svou milostí a Svou útěchou provětral.

Podíval se ještě jednou na tebe a na tvou odvahu – a tak přichází Kříž k tobě, jako Boží pozdrav z nebe, jako almužna nejmilosrdnější lásky.

Franz von Sales

Předmluva

Předložená práce je příkladem mediální retrospektivy. Vyšla v roce 1911 pod názvem «Aus der Erniedrigung aufwärts» v nakladatelství Oswald Mutze, Lipsko, které až do 30-tých let vykonalo směllou průkopnickou práci v oblasti výzkumu supranormálních jevů. Časopisy «Parapsychologie» a «Zeitschrift für Seelenleben» byly velmi rozšířené. Nakladatelství vydávalo dlouhou řadu knih a spisů tzv. okultních oborů. Mnoho těchto prací se stalo vzácnými.

V ZISKUCHTIVOSTI JE POČÁTEK MNOHÉHO ZLA.

Tuto pravdu, kterou jsem se naučil ocenit jen vlastní smutnou zkušeností, bohužel příliš pozdě, chci převzít jako moto následujícího vypravování o svém klopýtnutí, o svých starostech a utrpení, o zápasech a úsilí se opět pozdvihnout z pokoření, do něhož jsem kdysi strhl nejen sám sebe, ale i jinou bytost, která trpěla ještě víc než já.

Jak je zvláštní pohlédnout zpět, na minulost, která je tak daleko za mnou. Nechci se jí zabývat, ale je to milost, že se mohu dostat na vzpomínky, které jsou dlouho v zapomenutí, které ale mohu podle libosti nechat vystoupit v pronikavém světle skutečnosti; tak závažné, tak hrozivé vzpomínky, že ještě nyní působí dále jako tíživý tlak na prsou v děsivém snu, z kterého by se člověk chtěl s výkřikem vzbudit a nedaří se mu to.

Proč vyvolávám tyto vybledlé obrazy zpět, které přede mne vystupují a zírají na mě. - Proč?

Já nepatřím k těm, kteří se rádi pasou na svém vlastním utrpení, naopak, jsem šťastný a vděčný, že jsem ho mohl od sebe odvalit. Kvůli mně je nechci znovu vzbudit; ne, přeji si, aby posloužily jiným věčným pocestným k výstraze a objasnění. Uložil jsem si to za trest, vydat tyto vzpomínky každému, kdo chce tyto řádky číst, nesejde na tom, zda odloží knihu z ruky s posměšným trhnutím ramenem nebo s píchnutím u srdce.

Můj život nebyl žádný vzrušující román. Chci rozvinout jen některé úseky života a vykreslit některé tahy osobnosti, kterou jsem kdysi představoval. Kontury si čtenáři můžeš vyplnit potom podle libosti sám. Chci tě vést labyrintem vzpomínek.

Buď si vědom, že co čteš, se nepřihodilo včera, ale že mezi tehdy a teď leží víc než jedno století.

1. Kapitola

Vidíme před sebou mladého muže, syna váženého a zámožného občana, majitele velkého obchodního domu, který už po několik generací náležel stejné rodině a jehož moc a bohatství stále rostly. Wolfgang má jednou po otci dědit a v tradici rodu pokračovat. Dostalo se mu dobrého vychování a před krátkou dobou se vrátil z dlouhé cesty v zahraničí, kde byl u mnohých obchodních přátel svého otce slavnostně přijímaným hostem. Nyní má přijmout přiměřené místo jako pravá ruka majitele v kanceláři a na přání otce si založit vlastní rodinu.

Má sestřenici, světlovlasou Gerdu. Je jako právě rozkvetlá růže, jen o dva roky mladší než on. Nad její celou bytostí leží neodolatelné kouzlo oduševnělého ženství. Oba spolu vyrostli a nic nebylo přirozenějšího, než aby si dřív než Wolfgang vycestoval do světa, navzájem přislíbili věrnost. Ale příslib zůstal prozatím ještě tajemstvím.

Nyní je opět doma. Z vnějšku se nezměnil, pouze získal mužnější rysy. Ale Gerda v něm už nepoznává starého Wolfganga; vyzařuje z něho něco odcizujícího, před čímž jí mrazí v duši. Nejedná s ní už se stejnou důvěrností; v jejich vzájemném styku leží nyní něco vynuceného.

Pohlížel v posledních dvou letech snad do tmavších očích než jsou její? Má snad někoho ... ? Nebo udělala dcera starosty, černovlasá, lstivá Gertrud, nejbohatší dědička města na něho tak silný dojem, že on... ? Nebo je to snad jen určitá ostýchavost, která ho ovládá, když při svém návratu v ní našel ženu a už ne dítě, s kterým si dříve hrál a dováděl ... ?

Takovým myšlenkám a přemítání se oddávala Gerda ve své komůrce, svém azylu, který jí v domě bohatého strýce, bratra jejího otce, byl nabídnut, když jí morová nákaza oba rodiče skoro současně vzala. Sedí a šije a její myšlenky létají současně s jehlou jako o sázku sem a tam mezi nadějí a obavou.

Snaží se uklidnit, avšak nadarmo; jakmile její oči pohlédnou na dopis ležící před ní na stole, přijde všechno opět nazpět.

„Ten, kterému jsi darovala své srdce, ti byl nevěrný, miluje jinou."

Tak zní bezcitná slova - bez podpisu. Jisté je, že tato slova jsou nepochybně inspirována něčí zlomyslností nebo také žárlivostí, ale

kdo je napsal? To není pravda, co tu stojí, nevěří tomu.

Někdo klepe.

Zastrčí dopis do kapsy u pasu a jde otevřít.

„Ach, to jsi ty, Wolfgangu," letmý ruměnec pokrývá její tvář, „pojď dál a posaď se. Myslela jsem, že už můj malý pokojík nenalezneš."

„Jak můžeš něco takového říci," byla jeho rozpačitá odpověď. „Víš přece, že jsem byl po svém návratu velmi zaměstnán. Ale teď bych si chtěl alespoň hodinku popovídat se svou malou sestřenicí, jestli ovšem nepřicházím v nevhodnou dobu."

«Malá sestřenice», ta slova ji trefila jako rána dýkou. Neodpověděla. Neklidně se pohnul na židli sem tam a potom přímo řekl:

„Ty víš, že jsme se před mým odjezdem zasnoubili..."

„Nepotřebuješ mi můj slib připomínat," přerušila ho trochu chladně.

„Ale přislíbili jsme si také držet to v tajnosti, a to jsem také dodržel."

„Já také," odpověděla klidněji.

„Nyní chce můj otec, abych se oženil a založil si vlastní domov."

„Vyhledal ti snad také ženu?" Jehla jí létala nervózně sem a tam.

„Ano."

„A co ty?"

Neodpověděl. Chvíli trvalo trapné mlčení. Vytahuje dopis a podává mu ho.

„Je to pravda, co v něm stojí? Wolfgangu! Wolfgangu! Odpověz mi otevřeně." Nemůže udržet pláč.

„Kdo to napsal?"

„Nevím. Dopis došel včera. Ale odpověz mi, je to pravda?"

„O to teď nejde," odpověděl vyhýbavě. „Já jsem tě měl rád vždy jako sestru, myslel jsem také jednou na to, že můžeš... Ale teď se ptám, co mám odpovědět svému otci. Ty víš, že s ním nelze žertovat."

„A ty přicházíš ke mně požádat o radu? Ubohý Wolfgangu!" V jejích očích se lesknou velké slzy, zatím co ústa se zúžila v zatvrdlou úzkou čáru. „Necítíš, jak žalostně stojíš nyní přede mnou? Ptáš se mě o radu, zda máš porušit slib, který jsi mi dal? Se svou otázkou jsi ho již porušil. Mezi námi je konec. Jdi a buď šťastný s Gertrudou - když můžeš," dodala tiše.

Odešel zahanbeně z pokoje.

Toto bylo mé první velké klopýtnutí, kterého jsem se já slaboch dopustil, neboť Wolfgang jsem byl já; a nebylo to moje poslední. Přitahovalo další a další, případ od případu.

Rok na to jsem byl s Gertrudou ženatý, s tou podivnou ženou, která mě tak dokonale ovládala, s tou černou vílou, která mi své drápy vryla tak hluboko do duše. Vzal jsem si ji kvůli penězům, neboť nějaký něžný pocit jsem k ní v sobě nikdy nemohl probudit. Nepatrnou lásku, které byla schopna má egoistická povaha, jsem dal mé nebohé sestřenici; ale hlas ziskuchtivosti byl ve mně silnější než hlas srdce. Jednal jsem jako bídný zbabělec, opustil jsem ji, mého dobrého ducha, který by mě jistě vytáhl k sobě vzhůru, právě tak jistě, jako mě ten nuzný stahoval stále hlouběji dolů.

Svatba byla skvělá. Byli pozváni všichni, kteří v našem starém přístavním městě něco znamenali. Jen Gerda chyběla, vysoká horečka ji na dlouho upoutala na lůžko a podkopala navždy její citlivé zdraví. Odstěhovala se později od svého pěstouna a vydělávala si šitím na své živobytí.

Zpočátku se nám dařilo dobře. Můj otec brzy zemřel a já jsem se stal šéfem firmy. Žili jsme velmi okázale a vyplňovali naše vnitřní prázdno hlučnými slavnostmi. Málokdy jsme seděli společně ve dvou, bylo to jako by nás vnitřní pocit upomínal vystříhat se samoty. Někdy se tomu ale nedalo zabránit. Při jedné takové příležitosti - seděli jsme právě u stolu - začal jsem mluvit o Gerdě. Má žena vyskočila a začala o ní hanlivě mluvit.

„Nemluv mi o tom pokrytci," řekla, „nestojí za to."

„To je nespravedlivé", odpověděl jsem, „Gerda je dobré děvče."

„Nestydíš se něco takového přede mnou říkat," syčela. „Domníváš se, že jsem nevěděla, jaké pletichy si vymyslela, aby nás rozdělila. Myslíš, že jsem neviděla, jak tě chtěla nachytat svými slzami a něžným objímáním. Zpočátku se jí to dařilo - ano, já vím, byli jste tajně zasnoubeni - ale byla jsem chytřejší, položila jsem minu, která vaše něžné spojení přerušila. - Hahaha!"

„Napsala jsi ty jí snad anonymní dopis, ve kterém stálo, že miluji jinou?"

„Ano, můj chlapče, můžeš mi děkovat, to způsobilo v naší věci obrat, když jsi tu stál jako sloup a nevěděl, kterou z nás máš zvolit. Ten manévr bychom měli oslavit sklenicí našeho nejlepšího burgundského vína. Heh!" Zavolala správce domu, já jsem se ale zdvedl.

Zmocnil se mě takový pocit odporu, který jsem nikdy dříve neznal a přece jsem byl zbabělý a nezastal se mé sestřenice. Jako bídák jsem prchl, místo abych ji bránil. Ach! Měl jsem mnoho takových porážek na svědomí a po každé nové rostla nade mnou její moc.

Má matka zemřela když jsem byl malý, ale měl jsem starou přítelkyni, mou tehdejší kojnou, starou Dorchen. Byla jediná, která mluvila pravdu a varovala mě před životem, jaký jsem vedl. Věrná duše! Nebála se oslavovanému peněžnímu magnátovi promluvit do svědomí, když to pokládala za nutné.

Vůči nikomu jinému jsem neměl zároveň tolik úcty a oddanosti. Také ona měla nade mnou určitou moc, ale Gertruda byla silnější. Ta ji nemohla vystát, proto nepřišla nikdy do našeho domu, ale vyhledávala mě v kanceláři, zpočátku častěji, později stále méně.

„O jedno bych chtěla jeho prosit," řekla jednou. Ona mě vždy nazývala "on".

Myslel jsem, že si chce pro sebe vyprosit nějaký prospěch a měl jsem ihned připravenu odpověď.

„Co chceš, milá Dorchen, to máš mít, to ti slibuji."

„On ať neslibuje, co nemůže dodržet", řekla. „Chtěla bych ho totiž poprosit, aby ve svém domě vzal otěže sám do ruky a nepřenechával je paní Gertrudě, protože ona řídí vše do propasti."

„Dorchen," odpověděl jsem trochu přísně, „ta věc se tě netýká."

„Že se mě netýká, když on přijde na mizinu? Říkám mu, jde mně právě o tolik, jako je blaženost mé duše."

„Promiň, milá Dorchen, já vím, myslíš to se mnou dobře, ale... "

„Udělal křivdu, když odmítl slečnu Gerdu a vzal si druhou - bylo mi, jako když meč protne mou duši, ale nyní musí následky z toho nést a zkusit, stát se jejich pánem. Ať je muž a pán ve svém domě, jinak ho ona stáhne do zkázy. Já mám zlé tušení, a musím ho varovat."

Dobrá Dorchen! Zná mě lépe než já sám sebe, ale její přátelské varování jsem nechal zaniknout bez stopy, jen jsem dostal z Dorchen trochu strach, který jsem dříve nikdy neznal. Avšak, jak klesal Dorčin vliv na mne, stoupal Gertrudin. Dovedla mě tak dobře vést, byla právě tak chytrá jako silná.

Neměli jsme žádné děti. Dům byl prázdný kromě několika příživníků a letních hostů. To mi ale nedělalo starosti. Má žena mi byla jako taková úplně lhostejná - odškodnil jsem se jiným způsobem -

ale nedokázal jsem se uvolnit z její moci.

K domácím nepříjemnostem se brzy také přidružily vnější pohromy. Obchod šel špatně. Jedna z našich největších lodí se na cestě domů, s bohatým nákladem z Indie, se vším všudy u Madagaskaru potopila. Jiná dvoustěžňová loď naložená obilím nabrala vodu, že stěží mohla dostihnout blízkého anglického přístavu, kde musel být vodou poškozený náklad prodán pod cenou. Začal jsem spekulovat v jiných obchodních odvětvích, která nepatřila k našemu domu. V naději na nedovolený zisk jsem se nechal s několika Židy svést k málo počestné pletce, ale sklidil jsem posměch a měl jsem z toho obojí, škodu a také hanbu. Má vážnost a zároveň důvěra ke mně ztrácely rovnováhu.

Má žena, která potřebovala neustále více peněz, marně o ně žádala svého otce, a proto vyzvala mě, abych zkusil štěstí ve hře. Zpočátku jsem měl štěstí a přinášel jsem domů nemalé sumy jako zisk. To mě povzbudilo tak, že jsem se brzy stal vášnivým hráčem. Zanedbával jsem svůj obchod a trávil jsem svůj čas v nejhorší společnosti, prohrával jsem jednu velkou sumu po druhé, půjčoval si u lichvářů a byl brzy na okraji úpadku.

Jedné noci jsem přišel napůl opilý a zoufalý z klubu domů. Prohrál jsem velkou sumu, kterou jsem si den předtím půjčil, abych jí splatil jiný dluh. V salonu bylo ještě světlo. Vstoupil jsem. Má žena seděla v čele hracího stolu, kde seděli mladí hejsci, patřící k burzovní aristokracii města, s hromadou peněz před sebou. Má opilost mi dodala odvahy, kterou bych jinak neměl.

„Pánové," řekl jsem, „já nedovolím, abyste můj dům zneuctívali tím, že z něho děláte hráčské doupě. Doufám, že pochopíte, když vám popřeji dobrou noc."

Má žena zbledla vztekem. Takovým tónem mě ještě nikdy neslyšela promluvit. Byla tak překvapena, že hezkou chvilku nebyla schopna ze sebe vydat jediné slovo. Ale nakonec přišla bouře s přeháňkou nadávek, které nechci opakovat. Její hosté mezitím povstali a beze slova začali odcházet.

Ve chvíli jsme byli sami. Bouře slov ustala, ale naše city byly ještě rozbouřené. Jednou jsem já vystoupil, a to vypadalo skoro tak, jako by to mé ženě imponovalo a ona na mne promluvila zcela jiným tónem. Dodnes si nejsem jistý, zda to byla hra, či výraz její nálady.

„Posaď se sem a nech nás spolu otevřeně promluvit," řekla bezmá-

la v přátelském tónu.

Já jsem mechanicky poslechl a divil se náhlé změně, kterou jsem si nedovedl vysvětlit.

„Ty víš," pokračovala, „že peníze potřebuji, a ty jsi mi nemohl v poslední době žádné dát, a já jsem příliš hrdá požádat znovu svého otce, když mě již jednou odmítl. Nesmíš se divit, že se stejně jako ty rozhlížím po stejných provozních prostředcích. Ujišťuji tě, že mám při tom víc štěstí, dodala s výsměchem. Ale tak to nemůže trvale pokračovat. Když něco vyhraji, tak ty o to víc ztratíš. Musíš hraní nechat. Slyšíš! Musíš hraní nechat! Nemáš chladnokrevnost, které je k vyhrávání potřeba."

„Ty sama jsi mě přece o to žádala," namítl jsem.

„Ano, já vím. Ale nyní uznávám, že na tento hrdinský čin nestačíš."

Její slova se mě tak dotkla, že jsem se najednou před ní cítil zahanbený. Nyní jsem byl opět pod jejím silným vlivem a cítil jsem uvnitř, že od nynějška se už neodvážím hrát.

„Musíme se poohlédnout po jiné pomoci," pokračovala, „neboť vážnost firmy musíme za každou cenu udržet, rozumíš mi? Máš nějaký návrh?"

Musím přiznat, že jsem nikdy nebyl tak zmatený, jako v tomto okamžiku. Odhadla mě a věřím, že se v duchu z mé bezmocnosti radovala a také z moci, kterou zase nade mnou získala.

„Jaká je tvá bilance?" zeptala se. „Myslím nyní nejen na nesnáze zítra a pozítří, které máme a z kterých se musíme za každou cenu dostat; myslím na sumu, kterou dlužíš ve firmě." Zamyslel jsem se na okamžik. Najednou jsem vystřízlivěl a jmenoval velkou sumu, která ale ještě nebyla postačující.

„To je hodně peněz," řekla chladně. Seděla dlouho nehybně beze slov. Také já jsem nepromluvil ani slovo. Bylo to trapné mlčení; ještě si zřetelně vzpomínám, jak sedím a počítám tikání velkých bicích hodin.

„To je asi přibližně majetek, který můj otec jednou zanechá," dodala tichým hlasem - víc jakoby mluvila sama se sebou. „Je nyní letitý a vetchý stařec a astma má v poslední době stále horší, on už nebude dlouho žít. Ale," - nyní snížila svůj hlas k šepotu - „já nejsem jediný dědic. Jen polovina náleží mně. Karel Georg, ten blázen, ten pohrobek, se také ještě bude se mnou dělit. Ach! Kdybych já... " Pozdvihla pěst, a nechala ji ale opět volně klesnout na koleno.

„Slyšel jsi," dodala živě, „že Karel Georg touží jít do světa. On je ve věku, ve kterém se projevují vikingské nálady. Haha! Takový viking se silnými údy a měkkým mozkem. Ale nech ho jen cestovat ... Nemohl bys ho - vydechla ta slova sotva slyšitelně - nechat jet na lodi do Západní Indie? Chápeš mě přece?"

Ďábelská myšlenka, která mohla vzniknout jen v její hlavě, jak by mohla najít přístup ke mně? Byl jsem již tak hluboko propadlý, bez vůle, v moci této ženy. Když se ve mně opět probudí, po tom všem, co jsem vytrpěl, ta hrozivá vzpomínka, tluče mi se strašlivou silou ve spáncích.

Byl tedy «Wotan», menší, starý, pro dalekou cestu nezpůsobilý trojstěžník, který před mnoha lety již udělal cestu kolem světa, připraven k daleké cestě a jedna kajuta vedle kapitána byla luxusně vybavena. Karel Georg šel na palubu, ale lodní krysy utekly na zemi. Starý trojstěžník klouzal s plnými plachtami z přístavu. Jeden klobouk mával ze zadní paluby na rozloučenou a za chvilku zmizel.

Po několika týdnech přišla zpráva, že u Brestu byla k pevnině přihnána převrácená jola, která měla na kýlu jméno «Wotan».

Krátce na to zemřel starý starosta. Lidé říkali, že ze smutku pro svého syna, ale rozšířily se temné pověsti, že zemřel na prudké žaludeční křeče a strašlivé zvracení. Jak to bylo doopravdy, nebylo nikdy odhaleno. Nikdo nemohl být podezírán a nikdo si netroufal nějaké podezření vyslovit. Měl jsem své vlastní myšlenky, ale uvážlivě jsem mlčel.

Tak jsme byli zachráněni. Stálo to ale vše, co ještě zůstalo z klidu svědomí dvou lidí, kteří měli starému domu propůjčit nový lesk. Nikdo nevěděl, kolik ukrývá pokladna starého panovačného starosty, ale všichni se shodovali v tom, že to musí být velký majetek. Teď by se to mělo ukázat.

Slavnostně byla v naší přítomnosti otevřena pokladna a všechny bedny a skříně ve velkém starostově bytě od půdy až po sklep, ale všude bylo prázdno nebo skoro prázdno. Několik měšců mincí a nějaké cenné papíry nepatrného významu, to bylo všechno, co se našlo. Zda nic nevlastnil nebo kam vše přišlo, nebylo nikdy vyjasněno.

Několik dnů poté zmizela má žena beze stopy. Já jsem si z různých důvodů nepřál, aby se vrátila, a tak jsem rozšířil pověst, že podnikla delší cestu, aby utišila bolest z dvojnásobné ztráty otce a bratra.

Zavřel jsem se ve svém pokoji a chodil jako zajatá šelma v kleci

sem a tam, v děsivém strachu. Byl jsem zruinovaný, zneuctěný, a náš obchodní dům, který budovaly generace našeho rodu, ležel v ruinách u mých nohou. A to všechno byla má práce. Nestálo to ani patnáct let mého života. Horší než všechno ostatní byl hlas ve mně, který volal: Vrahu! Předtím jsem ho neslyšel. Tak dlouho, pokud jsem byl pod vlivem démona, necítil jsem žádnou lítost, žádné výčitky svědomí, bylo to, jakoby ona nesla všechnu vinu, také tu moji, na svých silných ramenou. Ale nyní - nyní jsem byl volný, nyní dostala také má duše řeč a obžaloba, kterou podala proti mně, byla zničující. V mých očích se ale neobjevila žádná slza. Zuřivě jsem si rval vlasy, ale strach nehodlal ustoupit.

Tu se ozvalo klepání na dveře, nejprve tiše, potom silněji. Zadržel jsem dech, kdo by to mohl asi být? Úporný kašel pronikl dveřmi.

„Wolfgangu! Wolfgangu!" bylo slyšet volat tichý ženský hlas. Otevřel jsem. Vychrtlá bytost v chudobném šatu překročila práh.

„Už neznáš Gerdu, svou vlastní sestřenici," znělo monotónně. „Ano, velmi jsem se změnila, od té doby co jsme se naposledy viděli. Bylo to před šestnácti lety při pohřbu tvého otce, zdali sis mne vůbec povšiml. Od té doby mě hodně přemohly souchotiny, takže asi nebudu dlouho žít."

„Jsi to skutečně ty, má sestřenice Gerda, kterou mám ještě v paměti tak mladou a krásnou? Pojď a posaď se a řekni mi, co tě dnes ke mně přivádí."

„Děkuji ti, moci si sednout mi udělá dobře. Cesta sem byla pro mě tak dlouhá a obtížná, nejprve stoupání a potom ty schody. Mé přání, ptáš se? Ano, tuším, že ti je těžce u srdce, proto ti chci podat ruku a ještě jednou v životě ti pohledět do očí."

„Jak víš, jak se mi daří?"

„Wolfgangu, byla jsem u tebe všechny ty roky blíže než tušíš. Domníváš se, že je možné zcela opustit člověka, kterého sis jednou vzal do srdce? Opustil jsi mě a způsobil mi ránu, která nikdy nepřestala krvácet, ale já jsem byla stále tvá a budu tvou, jak dlouho bude můj slabý životní knot ještě doutnat."

„Přicházíš mi dělat výčitky?"

„Jak málo znáš bytost lásky, když se můžeš tak ptát. Ale ty jsi nikdy nemiloval, proto nerozumíš sžíravé touze po muži, jehož člověk miluje i když on teď leží ve špíně."

„Shledáváš, že já nyní ležím ve špíně?"

„To musíš sám vědět. Já vím, že jsi se dostal na scestí, že tvé lépší já bylo znásilněno, že jsi byl pod vlivem, který tě pozvolna zatáhl do hříchu a hanby, vliv, který jsi nedokázal od sebe setřást, na který jsi byl příliš slabý."

„Tak dost ! dost!" zvolal jsem. „Co to má všechno znamenat? Chceš mě obžalovat, tak věz, že žaluji sám sebe ještě více. Věz, že já to celé peklo nesu ve své hrudi."

„To jsem věděla, a proto jsem přišla. Vidíš, Wolfgangu, když člověk miluje, je spojený jakoby šnůrou k objektu své lásky. Člověk se může v určitých okamžicích ponořit do jeho srdce, číst jeho myšlenky, krvácet z jeho poranění i trpět jeho bolestí. Každý výkřik strachu jeho duše je posel, který volá: přijď! Tak to volalo ve mně celé dny a noci, proto vím, že to máš těžké a nyní jsem zde."

Chodil jsem neklidně po pokoji sem a tam a neuměl jí odpovědět.

„Nechceš mi vylít své srdce?" řekla s dojemnou něžností. „Uleví se ti. Já trpím s tebou, poděl se nyní také o mou útěchu, kterou ti přináším."

„Pro mě není již žádná útěcha. Přicházíš příliš pozdě, všechna naděje je pryč."

„Tomu nevěřím. Ještě žádný člověk neklesl tak hluboko, aby se nemohl znovu napřímit. Vyslechni mě, Wolfgangu. Jsi zničený do základu, vím to, ale podívej se neštěstí do očí jako muž a začni nový život." „Ty nevíš, co říkáš. Neznáš mě. Nejsem žádný muž, jsem bídný lotr."

Seděla dlouho beze slov a hleděla na mě, jak neklidně chodím sem a tam. V jejích vyhublých tazích se objevilo něco tak strastiplného, tak krajně bezmocného, že jsem měl okamžik pocit, jako kdyby byla ona ta nešťastnice, které se já musím vrhnout k nohám a s ní plakat a ji utěšovat. Ale v příštím okamžiku řádila zase ta strašlivá lítice v mé hrudi, že jsem neměl jedinou myšlenku pro anděla, sedícího v mém pokoji, stěží jsem ji viděl.

Musela asi poznat, že nic nemůže zmoci. S nataženýma rukama mi šla v ústrety a uchopila mou ruku, kterou jsem nemohl uhnout.

„Wolfgangu," řekla a slzy jí proudily po vyhublé tváři. „Slib mi jedno; nevztáhni ruku na sebe. Čekej! Musím tě zachránit."

V křehké bytosti, která držela mou ruku bylo tolik rozhodnosti, že jsem byl skoro vteřinu jí nakažen. Cítil jsem jak, do mne vstupuje zázračná síla. Mohl bych být toho schopen? ... Ne, tisíckrát ne! V

příští minutě se opět ve mně rozpoutalo celé peklo. Vytrhl jsem ruku a vyřítil se z pokoje, aniž jsem jí řekl sbohem.

Příští ráno mne odřízli od střešního trámu. Wolfgang dožil.

2. Kapitola

Co jsem bezprostředně po své smrti zažil, o tom si nemohu udělat žádnou jasnou představu. Byl to neuspořádaný chaos myšlenek a pocitů, který nelze popsat. Doufal jsem, že smrt vede k úplnému zrušení, ale má naděje mě zklamala. Žil jsem dále, cítil jsem to, jenomže v strašlivém vytržení a za děsivých útrap. Mé oči byly zpočátku jako pod hustým závojem, okolo mne bylo zcela temno, nemohl jsem soustředit své myšlenky a nic rozlišit ze svého okolí. Cítil jsem bolesti od provazu kolem svého krku a prožíval stále znovu dušení. Chtěl jsem volat o pomoc, ale svázané hrdlo nevydalo žádný zvuk.

Jak dlouho tato pekelná muka trvala, nevím. Snad to nebylo podle pozemského času tak dlouho, ale zde jsem mohl čas měřit jen podle nekonečného utrpení a připadalo mi to jako věčnost.

Nakonec přišla nějaká milosrdná bytost a začala se o mne starat. Později jsem se dověděl, že to byl jeden z dobrých duchů, který si vzal za úkol, pečovat o nešťastníky, kteří si vzali život. On mě zavedl do zařízení, kde se nacházelo mnoho nešťastníků stejných jako já. Nevím, zda to zařízení mohu srovnávat s nemocnicí nebo s ústavem pro choromyslné; jisté je, že tam byli všemožně trpící.

Na začátku jsem chápal jen to, co se týkalo bezprostředně jen mne. Cítil jsem, že mě ošetřovali s největší něžností, a že to mírnilo mé utrpení. Mohl jsem se nyní porozhlédnout, ale viděl jsem všechno jako v šerém přítmí.

Můj laskavý ošetřovatel stál přede mnou jako zářící postava. Bylo to, jakoby od něho vycházelo všechno světlo, které jsem mohl vnímat; jen rysy jeho tváře jsem nemohl rozeznat. Byl velmi málomluvný, nabádal mě jen, abych zůstal klidný a protože mi šlo jen velmi těžko vydat ze sebe jedinou hlásku, mnoho jsme nehovořili. Ale nikdy nezapomenu, jak jemně omýval a obvazoval krvavý pruh kolem mého krku a chladil mé spánky. Když se mě zmocnil strach a má celá bytost se otřásala, potřeboval jsem jen položit jeho ruku na svoje srdce a byl jsem klidnější. Jak mi dělala dobře přítomnost toho muže! Bylo mi záhadou, že skutečně jsou takoví lidé, kteří se dobrovolně obětují za jiné. Dalo mi to podnět k zamyšlení o něčem, pro co jsem dříve nikdy neměl žádný zájem.

To byl asi první slabý popud stát se lepším člověkem.

Trávil jsem čas z největší části ve stavu podobném omámení, někdy přerušovaným úzkostlivými vzpomínkami na svůj uplynulý život; a ani tehdy jsem nebyl zcela při vědomí. Bylo to, jako kdybych si nemohl uvědomit, kolik z mého vlastní já je se všemi hrozivými vzpomínkami propleteno, které táhly kolem a mizely, aby se brzy poté opět objevily. Ale pozvolna byly obrazy z mého pozemského života jasnější a já jsem byl klidnější, ale ne méně nešťastný.

Nechtěl jsem se zabývat žádnými vážnými myšlenkami na minulost a když se mi vzpomínky vnucovaly, pokoušel jsem se všechny zahnat. Doufal jsem, že budu moci zapomenout a už nikdy na to nebudu nucený myslet. Jaký jsem byl hlupák! Jak málo jsem tehdy chápal, co duševní vývoj vyžaduje. Žádná ze stop, kterou v životě zanecháme, nemůže být vymazána, všechno musí na denní světlo k přesnému vyšetření, zpracovaní a zrekapitulování jako zkušenost, která se vykrystalizuje nakonec k moudrosti a tento výsledek v sobě uzavírá duch jako své nezcizitelné vlastnictví. Ale toto "přetavování" se uskutečňuje utrpením, které je o to obtížnější, čím víc jsme se protivili božímu vedení, které je nám všem nabízeno. To jsem tehdy ještě nechápal. Tehdy se můj duch bouřil proti utrpení a já jsem se domníval, že se mohu před ním ukrýt, jako zajíc se cítí jistý, když strčí hlavu za křoví.

Byl jsem brzy tak dalece opět uzdraven, že jsem nesměl déle zůstat v ústavu v péči mého přátelského ošetřovatele. Marně jsem se ho snažil přemluvit, aby mě zde nechal. Ale byli tu jiní nešťastníci, kteří čekali na přijetí, a já musel odtud pryč. Kam jsem se měl obrátit? Já jsem neměl nikoho, ke komu jsem mohl jít, a nebyl nikdo, kdo by mě mohl přijmout.

„Máš vyjít ven a hledat," řekl můj málomluvný přítel.

„Koho mám hledat," ptal jsem se.

„Máš hledat, abys nalezl sám sebe."

Nerozuměl jsem, co tím mínil a díval jsem se na něho překvapeně. Pohladil mě jemně přes čelo a dodal:

„Hledej ve svém vlastním nitru, třeba po kolenou, dokud nepochopíš svou nejskrytější bytost, své lepší já. O to pečuj a to zušlechťuj, vynes to na světlo, aby to dále rostlo. Potom budeš šťastný."

„Ale ty jsi přece řekl, že mám vyjít a hledat?"

„Ano, ale jen při osamělém putování, jen sám se sebou se můžeš najít."

„Nikdo se mnou nepůjde? Nechceš mi dělat společnost, ty, který jsi mi tak nakloněný? Prosím tě o to."

„Milý příteli, to nesmím udělat. Mám zde povinnosti. Ostatně, kdybych s tebou šel, protahoval bych jen tvoje hledání. Ale dám ti útěchu jako posilu na cestu. Věz, že ve skutečnosti nejdeš sám. Někdo tě doprovází na všech tvých cestách, ač ho ještě nemůžeš vidět, ale když to bude zapotřebí, ukáže se ti, a potom dostaneš všechnu potřebnou pomoc. Jdi teď v pokoji! Bůh ti požehnej!"

„Řekni mi alespoň své jméno, abych ve své samotě na ně mohl myslet a mohl ho vyslovit."

„Říkej mi Guru."

S mírným násilím se uvolnil z mého objetí, odvedl mě několik kroků na cestu, zůstal chvíli stát a mával mi na rozloučenou.

A byl jsem opět sám. Kam jsem se měl obrátit? Nemohl jsem jít zpět k mému příteli, to jsem cítil, ale proč bych měl vůbec někam jít? Nemohl bych se právě tak dobře posadit na okraj cesty a čekat, až někdo přijde a postará se o mě?

Tak jsem čekal a čekal. Nikdo nepřišel, ale co přišlo, byly vzpomínky na minulost a zároveň neklid, který se brzy stupňoval ve strach. Nemohl jsem déle tiše sedět, vstal jsem a šel, aniž bych znal cestu a cíl svého putování.

Jak mám popsat, co jsem dále prožil? Pozemská řeč nemá žádné výrazy pro všechno nové, co skrývá svět duchů, a pozemšťan nemůže pojmout, co leží mimo jeho chápavost, a přece musím vaše výrazy použít, abych mohl popsat své dojmy. To je zcela oprávněné dokonce i pro část duchovního světa, který leží nejblíže zemi, neboť tento tak zvaný astrální svět není vůbec tak nepodobný našemu fyzickému, jak si to všeobecně představují pozemšťané. Právě naopak; oba světy jsou si takovou měrou podobné, že se může tvrdit, že všechno, co je v materiálním světě, má v astrálním svůj protějšek, jen jsou oba stvořeny z nestejných látek. Dá se to tak vyjádřit, že astrální svět je pravzor a materiální svět je toho jen nedokonalou a slabou napodobeninou. Tak je také fyzické tělo lidí neúplnou, často deformovanou napodobeninou astrálního těla, který zde v našem světě má vnější tvar přesně takový, jako bylo fyzické tělo. Ano, obyvatelé astrálního světa jsou lidem na zemi podobní nejen zevnějškem, ale i

vnitřně tak, že se právem mohou nazývat také lidmi, ač jejich tělo je z jemnější látky. Proto je také náš svět právě tak objektivní jako váš a vykazuje totéž, co země.

Všechno je podobné, a přece je zde něco, co všemu vtiskuje takové trochu jiné ražení, chtěl bych to charakterizovat jako subjektivní pojetí vnímání každého jedince. Je možné porovnat, jak odlišný dojem udělá a jak různě vnímají například tutéž krajinu nebo totéž umělecké dílo vzdělaní a nevzdělaní lidé na zemi, ačkoli krajina a umělecké dílo přesně odpovídají stejné objektivní skutečnosti. Tady má tato okolnost nekonečně větší význam. Zde si vytvoří duch obraz který vidí, v souladu se svým vývojem nebo náhodnou náladou, a tento obraz je pro něho tak živý, že působí zcela objektivně; pro jiného, který je v jiné náladě, může tentýž předmět představovat něco zcela odlišného. V určitém smyslu se dá proto říci, že si každý své okolí udělá po svém. Srdce dodá materiál a duch tvoří.

To je to, co je tak těžké vyjasnit pozemské chápavosti.

Ale já jsem chtěl vypravovat přece o sobě.

Šel jsem stále dále, zpočátku přes rozlehlé planiny, potom přes jednotvárné pustiny. Cesta byla pozvolna stále užší, až se proměnila v nepatrnou stezku, vedoucí po kamenitých horských kopcích a později zase bahnitou krajinou porostlou houštinou. Nikde žádné lidské obydlí, kam bych býval mohl vstoupit a hledat ochranu. Nikde žádný člověk, který by mi mohl ukázat cestu nebo mi poradit, kam se mám obrátit.

Rychle se stmívalo, soumrak pokrýval skály a keře a zahalil celý kraj do skoro neproniknutelného pláště. Udělalo se mi nevolno, dal jsem se do běhu, abych brzy přišel k obydlenému kraji, ale klopýtl jsem a trvalo mi dlouho, než jsem mohl znovu povstat. Pozvolna jsem se narovnal a posadil se na kámen, teď ale byly mé síly úplně vyčerpané, nemohl jsem udělat ani krok dále.

Seděl jsem nyní osamělý a opuštěný v divočině. Přišla na mne hrozná tíseň. Byla to fantazie nebo se vznášely okolo mne skutečně strašidelné stíny? Věřil jsem, že je poznávám a uchvátil mě hrozný strach. Co chtěly ty hrozivé postavy, které se přede mnou objevovaly a upřeně mě pozorovaly? Některé mi hrozily pěstmi, jiné se šklebily a posmívaly, jiné zoufalstvím lomily rukama. Odkud přišly, a co mají se mnou společného? Pokoušel jsem se je zahnat, ale přišly nazpět. Prosil jsem je aby odešly, avšak marně. Nechtěl jsem si to

přiznat, ale poznal jsem je. Byli to obchodníci, které jsem podvedl, věřitelé, kterým jsem nikdy nezaplatil, hráči, které jsem zničil, dívky, které jsem přivedl do neštěstí. Běda mi! Jaké trpké vzpomínky se vynořily přede mnou a dostávaly tvar! Jejich němé obžaloby pálily jako rány bičem. Nemohl jsem ten pohled snést, dal jsem si hlavu do rukou a plakal. Trochu se mi ulevilo.

Náhle jsem uslyšel hlas vedle mě, který pravil: „Popros je o odpuštění" - Ty bych měl prosit o odpuštění? Nebyl jsem ten jediný zločinec; co jsem já udělal, nebylo horší, než co udělalo tisíce jiných přede mnou. Zdvihl jsem hlavu a přemýšlel: Podívám se jim teď všem přímo do očí a oni zmizí. Ale všichni byli pryč. Seděl jsem opět osamělý bez tušení, kde jsem a co bych měl dělat. Otupěle jsem hleděl před sebe.

Tu jsem zpozoroval daleko v houštině něco světlého. Pohybovalo se to mezi stromy, přicházelo stále blíž. Byl to muž, jistě také zabloudil jako já.

„Ahoj!" Neodpověděl, ale rychlým krokem přicházel ke mně. V kratším čase, než jsem předpokládal, stál přímo přede mnou, zahalen do širokého pláště se širokým kloboukem vtlačeným do čela. Nebyl to žádný stín, byl to skutečný člověk. Vypadal tak jasně, že to bylo skoro jako by šel odlesk přímo z něho.

„Můžeš mi říci, kde jsme a kam musím jít, abych nalezl domov?" zeptal jsem se.

„Hledáš sám sebe," odpověděl „a až se nalezneš, zavede tě cesta přes údolí sebezapření do tvého domova."

„Znáš mě, že tak mluvíš?"

„Ano, já jsem tvůj přítel, přišel jsem ti pomoci. Dej mi ruku, povedu tě. Znám cestu."

„Kdo jsi?"

Cizinec rozevřel kabát a sundal klobouk.

- Ježíši Marie! To je Karel Georg.

Padl jsem úplně zničený tváří na zem. On mě hladil jemně po vlasech. Odstrčil jsem mu ruku.

„Co ode mne chceš?" volal jsem. „Já jsem to nebyl, který tě..., byla to ona, tvá sestra. Jdi pryč. Netrpěl jsem dost, teď mě ještě přijdeš také ty mučit?"

„No dobře, jdu, když nechceš přijmout mou pomoc, ale zavolej mne, když budeš v nouzi, pokusím se přijít," řekl něžným tónem.

Když jsem se znovu rozhlédl, byl pryč.

Jak dlouho jsem tam ležel ve své bezmocné opuštěnosti, nevím. Pro trpícího je čas dlouhý a já jsem trpěl hrozně. Odmítl jsem jediného, který mi chtěl pomoci, ale jak bych se mohl odvážil vložit ruku do jeho. Byl jsem přece jeho vrah, třebaže jsem mu nevzal život vlastní rukou. Ano, před sebou jsem si to mohl přiznat, ale měl bych to také učinit vůči němu? Nevěděl nic, mohl by mi někdy odpustit? Říkal, že hledám sám sebe. To řekl Guru také. Co tím mysleli? ... Znovu jsem uslyšel ve mně hlas: „Jdi do sebe, odkryj svou tajnou skrýš ve své duši, ne jen sám před sebou, ale i přede všemi, které jsi ošálil."

Odkud přichází ten hlas? Nikdo nebyl v mé blízkosti. Posadil jsem se, abych přemýšlel o těch slovech a dostal jsem pocit, jako bych byl před těžkou, nevyhnutelnou operací. Byla skutečně nevyhnutelná? A kdo měl přiložit nůž? Měl bych to učinit sám? Třásl jsem se strachem, ale zkoušel jsem všechno vyhnat z mysli a myslet na něco jiného.

Tu jsem opět postřehl v mé blízkosti tichou chůzi. Tajemné stíny se opět objevily a šklebily se na mě, nejprve jednotlivě a potom divoce tancovaly okolo mne, tak hrozně, že jsem myslel, že se zblázním.

„Tak dost ! Dost!" volal jsem, „odpusťte mi. Prohřešil jsem se na vás všech. Jsem bídák, který vykonal hodně zla. Byl jsem příliš slabý, neuměl jsem odporovat. Nechal jsem se svést zlem a udělal jsem mnohé nešťastnými, ale já sám jsem ten nejnešťastnější. Odpusťte! Odpusťte! A ty, Karle Georgu ... „Karle Georgu," volal jsem, až se to v horách rozléhalo, „odpusť mi také. Učinil jsem to, ona mi vnukla tu ďábelskou myšlenku. Odpusť mi a odpusť také jí. Proti tobě jsme se prohřešil více než proti komukoliv jinému. A nebylo to jen vůči tobě, ale vůči celé lodní posádce. Bylo přece jasné, že stará «Wotan» žádnou bouři nemohla vydržet. O, vy všichni, kteří jste zhynuli se starým vrakem, jak budu moci dát opět do pořádku, co jsem spáchal? ... A tobě, kterou jsem miloval, moje jediná Gerdo, tobě jsem způsobil takovou bolest. Z chamtivosti jsem tě odmítl a učinil tvůj celý život nešťastným. Já bídný, jak mám všechno odčinit... ?"

Ležel jsem dlouho na tváři a trpce plakal nad mou hořkou nouzí, když jsem ucítil ruku na rameni. Pomalu jsem vstal. Vedle mne stála jasně zářící postava. Nikdy dříve jsem ji neviděl a neslyšel jsem ji ani přicházet. Usmívala se na mě přátelsky.

„Kdo jsi?" ptal jsem se překvapeně.

„Jsem tvůj přítel, sledoval jsem tě celý čas v pustině a již dávno předtím", řekl; „ ale nemohl jsi mě vidět. Jen několikrát jsi mohl zaslechnout můj hlas. Vstávej, půjdeme společně do hezčí krajiny."

„Jak můžeš být ke mně tak dobrý, já jsem přece zavržená bytost?"

„Nikdo neklesl tak hluboko, aby nemohl být opět pozvednut. Ty jsi se nyní sám nalezl a prošel jsi ohněm sebezapření. Všichni, na kterých ses provinil ti postupně odpustí a ty dáš s nimi vše do pořádku, až k tomu dostaneš sílu. Ptal ses, proč mohu být k tobě tak dobrý. Ach! Milý příteli, má dobrota je jen slabý odlesk lásky, která se smilovává věčně. Poklekněme tady v té pustině a poděkujme Bohu, že boží jiskérka v tvé duši byla dosti silná a že tě nenechala v klidu dokud jsi sám se sebou nezápasil a nenalezl v sobě pokoj."

Právě jsme se zvedli, abychom začali naše putování, když nám přicházel vstříc rychlými kroky Karel Georg. Vzal mě radostně do náruče. Vyprávěl, že si mne vždy považoval, ale s politováním pozoroval, jak mne jeho sestra táhne stále více do propasti.

„Myslili jste," řekl, „že jsem podivínské dítě, ale já jsem žil vnitřní život pro sebe a chápal víc, než kdokoliv z vás tušil."

Hodně vypravoval během cesty, vedoucí přes stále hezčí kraj, stále vzhůru k světlému návrší. Karel Georg mě nejen vedl, skoro mě nesl, byl tak silný a já oproti němu tak slabý. Byla to nádherná cesta, plná nových dojmů, které nedokážu popsat. Potkávali jsme často skupiny, které šly stejným směrem jako my, někdy jsme se k nim přidali, ale nezaváděli jsme s nimi žádný hovor, protože jsme si sami měli tolik co vypravovat.

Když jsme dosáhli návrší, poskytl se nám široký rozhled po celém kraji. Můj vůdce se zastavil, popadl mě kolem ramen a ukázal dolů na uchvacující krásné údolí porostlé stromy, vrhající stíny.

„Tam," řekl, „je chata, která bude pro příští čas tvým bydlištěm. Patří jinému z tvých přátel. Karel Georg tě tam dovede a zůstane s tebou. Opustím vás teď, volají mě jiné povinnosti, ale přijdu vás brzy navštívit."

Když mi stiskl ruku na rozloučení, řekl:

„Když si budeš něco ode mne přát, tak zavolej mé jméno Akab, přijdu k tobě bez otálení. Bůh ti žehnej!"

Pokynul mi přátelsky rukou a zmizel v jiném směru tak rychle, jako kdyby měl křídla.

Když jsme nakonec dosáhli cíl naší cesty, můj nový domov, čekalo na mě úžasně milé překvapení. Na prahu domu stála Gerda s rozevřenou náručí a vítala mne. Ne ta zlomená, příliš brzy zestárlá Gerda, kterou jsem v zoufalství opustil při posledním našem shledání, ne, stála tu zářící, krásná, se svýma mírnýma modrýma očima a kadeřavými, světlými vlasy, tak, jak jsem ji ještě dobře znal z našeho mládí.

„Konečně!" řekla. „Čekám tady na tebe již tak dlouho, zatím, co tě Karel Georg hledal."

Vyprávěla, že ona zanechala pozemský život za sebou, nedlouho poté, co jsem ho zbaběle opustil. Potkala Karla Georga a rozhodli se mi pomoci a nabídnout mi společný domov, dokud nebudu dost silný, abych mohl pečovat o sebe sám. Oba náleželi do vyšší sféry, kam já ovšem nemohu dostat domovské právo, tak se zatím přestěhovali do mé.

Brzy se ukázalo, jak to bylo pro mě požehnané, mít po boku takové přátelé. Měl jsem totiž často těžké záchvaty zoufalství kvůli své sebevraždě. Začínaly s velmi zvláštním pocitem sounáležitosti s mým mrtvým tělem. Byl jsem jakoby stažen zpět k tělesnému obalu, který jsem za sebou zanechal a který visel na střešním trámu nad zemí, a cítil jsem se nějakou dobu s ním spojený, takže jsem znovu prodělával část útrap smrtelného zápasu. Měl jsem černo před očima a začal jsem křečovitě plakat. Gerda mě při těchto záchvatech ošetřovala magnetickým hlazením. To byl ten jediný prostředek, který mě uklidnil. Seděla potom u mě a držela mou ruka, dokud krize neskončila. Zpočátku byly tyto záchvaty těžké a vleklé a opakovaly se dost často. Kromě ní, která sdílela mou bolest se mnou, nikdo nevěděl, jak jsem trpěl a jistě mi žádný nemohl více pomáhat. Cítil jsem, že ona nesla polovinu mého strachu a nikdo jiný toho nebyl schopný. Neumím popsat, jak láskyplně mě ošetřovala, během mého dlouhého uzdravování, ale děkuji jí z celé duše za všechno, co pro mě tehdy vykonala. Také Karel Georg byl neúnavný ve svých důkazech něžnosti. Pozvolna přicházely záchvaty méně často a byly mírnější.

Při jedné příležitosti, když k nám přišel Akab na návštěvu, jsem se ho zeptal, proč jsem v takovém stavu a zda myslí, že budu tímto jevem trpět stále.

„Ne," odpověděl, „na tvůj přirozený den úmrtí, kdy jsi měl zemřít, kdybys přírodu nepředběhl, přestanou tvé záchvaty úplně, ale až do

té doby jsi ještě vázaný velmi jemným citovým vláknem ke svému fyzickému tělu, na kterém se již vykonala proměna. Jsi vázaný na jeho éterický protějšek, který vede život, podobný bezduchému životu rostlin. Vlákno, které příroda sama spředla, nemůže nikdo sám roztrhnout, ale ono se roztrhne samo, když vyprší pro nás určená doba života; a dokud je v tomto vláknu cit, člověk se cítí ke svému odloženému tělu přitahován a dotykem cítí velkou nebo menší bolest. Když si člověk vzal sám život, tak může toto spojení způsobit těžké utrpení a také vyvolává hrozivé vzpomínky; ale zemřel-li člověk nenadálou smrtí z jiné příčiny, tak vlastně tím netrpí."

Ještě jiná událost mi v tomto času působila soužení a nevím, jak bych ho býval snášel, kdybych byl přenechán sám sobě. Akab mi předepsal, že mám zaznamenat události svého života, všechny souvislosti od začátku až do konce.

„To," řekl, „je nejlepší způsob, jak se sám z prožitého poučit. Zkušenosti jsou často draze zaplaceny, tím svědomitěji musí být proto ověřeny. Člověk se dopouští nerad znovu chybného kroku, když si může přesně uvědomit následky, které z toho vznikly. Napiš proto všechno, temné i světlé stránky, bude to cenný zápis a může být v budoucnu k užitku jak tobě tak i jiným."

„Mají to také číst jiní?"troufal jsem si namítnout.

Usmál se přátelsky a odpověděl: „Zde nemáme žádná tajemství a to nás také nabádá žít tak, abychom neměli co skrývat."

Nebyla to žádná lehká úloha, kterou mi dal, ale nemohl jsem se jí zbavit tím, že bych předstíral si nevzpomenout na to, co se v minulosti událo. Naopak, můj celý pozemský život byl v obrazech přede mnou tak živě reprodukován, že jsem při jeho pozorování prožíval každý den, každou hodinu znovu, se skutečně trýznivou realitou. Uvažte, sedět a sám sebe pozorovat, přísně prověřovat všechny zlé myšlenky, všechna tvrdá slova, všechny škaredé činy a řádek za řádkem je napsat, to bylo něco hrozného. Občas přišel záblesk něčeho dobrého, co jsem vykonal, to bylo osvobozující, ale bohužel takových světlých bodů bylo pomálo. Bylo to v každém případě pochmurné líčení.

Někdy jsem se pokoušel přejít nějaký zvlášť černý bod v mém životě, ale potom mě přepadl takový strach, že jsem nemohl pokračovat se zprávou a musel napsané vymazat a hledat příčinu v hlouby své duše. Nestačilo jen objektivní vypravování, co se událo a co

jsem já udělal; musel jsem také napsat, co v každém jednotlivém skutku považuji za svou vinu.

Horlivě jsem hledal pro sebe omluvy, ale pravda musela přece vyjít na světlo. Neměl jsem klid, dokud jsem si sám nepřiznal svou skutečnou vinu. Byl to skutečný očistec.

Ale zatím, co já jsem trpěl pod tíhou svých vzpomínek, rozšiřovali moji oba přátelé okolo mne světlo a teplo. Povzbuzovali mě a neúnavně utěšovali. Jakmile jsem chvíli svou práci přerušil a věnoval se jejich společnosti, cítil jsem se díky jejich péči zcela šťastným. Ale ty hodiny štěstí byly krátké, ve mně to pálilo jako v horečce, takže jsem se zase brzy musel vrátit ke své práci.

Tak utekl nějaký čas, nevím, jak dlouho; pro mě to bylo jako celý pozemský život. Akab přišel občas na návštěvu a kontroloval moji práci. Jednou mě pohladil po čele a řekl: Je to dobré, děkuji ti tvým jménem. Používal někdy takové zvláštní výrazy, kterým jsem nerozuměl.

Konečně byla má práce skončena. K sepsání poslední části jsem musel vyvinout obrovské úsilí, ale když byla hotova, zdálo se mi, jako by mi spadl z ramen těžký náklad.

Akab přišel, zkontroloval pečlivě mou práci a vyslovil mi pochvalu. Lepší odměnu jsem si nemohl přát. Pro náš malý kroužek to byl radostný den. Seděli jsme všichni čtyři na terase venku před naším domem a těšili se v chladu večera nádherou západu slunce.

„Dokončil jsi obtížnou práci," řekl Akab, „ale jakou budeš mít radost, až uvidíš, jak bude pro tvůj vývoj blahodárná. Nyní se musíš rozmyslet a začít nějakou práci mimo dům. Máš po této stránce nějaké zvláštní přání? Nač bys měl chuť?" „Milý Akabe," přerušila ho Gerda, „musíš mu po namáhavé práci, kterou měl, dopřát chvíli osvěžujícího klidu. Ty jsi s ním nebyl tak jako já a neviděl, jak udatně zápasil sám se sebou. Neměli jsme s ním skoro žádnou zábavu, tolik byl prací zaneprázdněn."

„Ano, bylo by dobré, kdyby mohl být nyní nějaký čas volný," přidal se Karel Georg. „Plánovali jsme právě několik hezkých výletů tady po okolí. Nemohl se ještě ani rozhlédnout, seděl jak poustevník ve své jeskyni, odloučený od ostatního světa."

„Může si odpočinout, kdy chce," odpověděl Akab, „jsem poslední, který by vám chtěl kazit radost, kterou jste jemu a vám připravili; ale chtěl bych rád slyšet, na jakou práci má později chuť."

„Mám určitý plán," odpověděl jsem, „ale cítím, že pro jeho uskuteční jsem ještě špatně vyzbrojen."

„Jaký plán?" ptala se Gerda horlivě.

„Velice totiž obdivuji milého Guru, který se mě nejprve ujal, když jsem tak náhle přišel na tento svět. Často jsem se zamýšlel, jak musí být šťastný, když může konat tolik dobra. Přál jsem si, smět mu jednou pomáhat."

„Takové místo jako jeho, vyžaduje velkou sílu, kterou ty nemáš, ale můžeš to zkusit a stát se jeho snaživým pomocníkem v jeho těžkém povolání. Pokusím se získat pro tebe místo ve velké nemocnici, až si se svými přáteli užiješ odpočinek."

„Mám ještě jiné přání," řekl jsem, „přeji si získat znalosti. Slyšel jsem od Karla Georga, že nedaleko odtud je dobrá škola, kde on sám studuje. Znám velmi málo dějiny světa a bylo by poučné, slyšet něco z historie velkých národů země."

„Ano, to by bylo mnohem lepší," přidal se Karel Georg. „Vzdej se myšlenky na nemocnici a přidej se místo toho při studiu ke mně."

„Myslím, že by neměl přemáhat touhu dělat něco dobrého," odpověděl Akab. „Kdyby ho tam opustily síly, tak se může vrátit a posadit se k tobě do školní lavice. Výuku potřebujeme všichni."

Následoval nádherný čas, který nebudu ani zkoušet popisovat. Podnikali jsme spolu cesty do různý směrů a všechno nové a hezké, co jsem viděl, jsem prožíval plnými doušky. Jak bohatý a rozmanitý je život!

Seznámil jsem se také s mnohými vzácnými lidmi, kteří byli všichni ke mně dobří. Ale čím víc jsem přišel s jinými do styku, tím více mě trápila moje vlastní omezenost. Zdálo se mi, že mne všichni převyšují ne jen ve znalostech, ale i v duchovní síle.

Ozývalo se ve mně, že tento lehký život, který jsem vedl, se nehodí pro toho, který zaostává tak daleko za ostatními. Rozhodli jsme se na nějaký čas rozloučit. Poděkoval jsem svým milovaným přátelům za všechno, co pro mě vykonali a za všechna potěšení, která mi připravili. Gerda se přestěhovala vzhůru do svého pravého domova, Karel Georg zůstal ještě nějaký čas ve své škole a já jsem šel hledat nemocnici, kde mi Akab obstaral místo u mého přítele Guru.

Zde na mne čekala těžká služba; nikdy bych si býval nemohl představit, že by mohla být tak těžká. Jednalo se o to, přijmout nešťastníky ze země, jmenovitě takové, kteří jako já sám, se do smrtelné

temnoty vrhli a nevěřili, že po smrti může život dál pokračovat.

Bylo to srdcervoucí vidět, jaké zoufalství se zmocnilo těch ubohých bytostí, jakmile se probudili k plnému vědomí a poslouchat jejich nářek a výkřiky strachu. Někteří odpočívali a nadávali, jiní plakali a sténali. Poznával jsem v těchto ubožácích opět sám sebe; probudili zase mé vzpomínky a moc nechybělo, abych se s nimi společně nedal do pláče a fňukání. Ale to nešlo. Dostal jsem za úkol těšit a povzbudit ty, kteří byli poměrně tiší, oživit jejich slabé síly a dát jim naději vyprávěním, jak mi bylo pomoženo, když jsem byl ve stejném stavu.

Byl jsem k tomu vhodnější než Guru, protože nešťastníci mě snadněji postřehli a rozuměli, co jsem jim řekl, protože jim byl můj nízký stupeň vývoje bližší a měl jsem hustější astrální tělo. Pro Guru oproti tomu bylo velmi těžké své světlé, éterické tělo udělat pro tyto na hmotu tak pevně spojené lidi pozorovatelné a svůj hlas slyšitelný. Kde byly mé malé síly nepostačující, abych nešťastníky skutečně ošetřil, jejich útrapy zmírnil a jejich zběsilost utišil, musel mi Guru pomoci. Někdy došlo k opravdovému zápasu mezi ním a jeho pacienty a bylo zvláštní vidět, jak byli udivení, když je někdo přemohl, koho nemohli vidět. Milý Guru, jak byl silný a jak dobrý!

Úloha, kterou jsem převzal, byla jak bylo řečeno těžká zkouška a někdy mě opouštěly síly, takže jsem byl připraven moji práci vzdát, ale styděl jsem se před Guru a držel jsem se tak dobře, jak jsem jen mohl.

Jednoho dne přišel ke mně Guru a řekl: „Máš mě následovat na zemi, někdo tě volá."

Byl jsem hned připraven a dali jsme se na cestu. Nikdy jsem nedělal rychlejší cestu. Guru mě držel ve svém silném náručí a letěli jsme prostorem jako blesk. Bylo to poprvé, co jsem znovu uviděl zemi. Zdálo se mi tam být všechno nádherné! Viděl a vnímal jsem všechno velmi zřetelně, ale přišlo mi, jako by materiální svět už nebyl tak skutečný jako dřív.

Dospěli jsme k loži nemocného. Ležela tu starší žena a zdálo se, že umírá. Byla velmi hubená a přepadlá a silně kašlala. Očividně nebyla zcela při smyslech; ležela a blouznila a mumlala polohlasně něco o zlých lidech, kteří chtěli její neštěstí. Náhle zvolala: „Wolfgangu! Wolfgangu! Pojď sem a pomoz mi. To je všechno tvá vina. Dej mi něco k pití ... zemřu žízní ... Ale nepřicházej mi s vodou, musí to být

pravé burgundské víno. Pospěš si ... nebo zemřu!"

„Poznáváš ji?" ptal se Guru.

„Ano, to musí být Gertruda," odpověděl jsem. „Ale je tak změněná a tak ubohá!"

„Mnohé také zažila od vašeho rozchodu. Jen se rozhlédni a můžeš číst část jejího příběhu."

Byl to velký pokoj se starým vzácným nábytkem, ale všechno svědčilo o žalostném úpadku. V koutech ležely hozené špinavé hadry, pod postelí stály prázdné láhve a astrální atmosféra byla tak odporná, že bylo utrpení tu zůstat.

Stál jsem chvíle tiše a naslouchal jejímu neklidnému dýchání. Viděl jsem vystupovat obrazy, obrazy z jejího života, kreslené v astrálním světle. Rozpoznal jsem veselé pitky; hry, kde šlo o vysoké sumy; orgie, kde hořely vášně v nezkroceném žáru a všude byla ona středem kolem kterého se všechno točilo. Teď tu ležela osamělá, opuštěná, ubohá a blízko smrti. Chudák! Bylo mi jí líto!

„Nebude už dlouho žít," řekl Guru, „počkáme, až zemře."

Naznačil jsem, že zůstanu, ale cítil jsem, jak Guru v tomto prostředí trpí a navrhl jsem mu vrátit se.

„Milý příteli," řekl, „tebe na ni váže provinění, které musíš nějakým způsobem odčinit. Proto ji chci vzít do naší nemocnice. Můžeme pro ni učinit na začátku něco dobrého. Ale sám to nemůžeš dokázat."

Byla to tatáž Gertruda, která mě ve svém mládí tak okouzlila a později mne dostala do své moci, že jsem jako otrok kráčel od jednoho špatného činu k druhému. Proč měla nade mnou takovou moc? Proč jsem zvolil ji a nikoli Gerdu? Byla vinna má chamtivost nebo byl důvod hlouběji v mé bytosti? Byla to zajímavá životní hádanka, kdy porozumím jejímu řešení?

Nemocná se utišila, usnula a chraptivě dýchala s krátkými vdechy a výdechy. Vešla starší žena, upravila něco v pokoji a podívala se na nemocnou s posměšným pohledem a vyšla opět ven.

Náhle přišel nový, prudký a trvající záchvat kašle a přetrhl nit života a duše se začala osvobozovat. Bylo to očividně spojeno s prudkými bolestmi, ale Guru jí pomohl a brzy byla volná. Ale jak vypadala zasmušile a ošklivě!

Guru ji zahalil do kabátu, vzali jsme ji mezi sebe a nesli ji domů. Bylo to těžké břemeno. Guru měl pravdu, sám bych se s ní nedoká-

zal vypořádat.

Když jsme ji položili na postel v nemocnici, nebyla ještě při vědomí a ještě nás nepostřehla. Byl jsem ustanoven k hlídání u jejího lůžka.Nikdy nezapomenu na její úžas, když konečně otevřela oči a spatřila mě. Kupodivu mě ihned poznala.

„Jsi to skutečně ty?" pravila. „Jsi nakonec tak dobrý a vyhledal jsi mě. Říkali mi, že jsi mrtvý, že sis vzal život, to tedy nebyla pravda. Jsi bez srdce, že jsi nepřišel dříve a nechal mě tady ležet a v samotě zajít. Mám strašlivý kašel a obrovskou žízeň. Dej mi něčeho silného napít, abych dostala sílu, jinak zemřu."

„Jsi už mrtvá," řekl jsem.

„Co to mluvíš za hlouposti, nejsi úplně střízlivý?"

„Podívej se kolem sebe, zdá se ti všechno v pořádku?"

„Je tu tma. Rozsviť, abych mohla něco vidět."

Vstoupil Guru a pohladil ji několikrát přes oči. Zdálo se, jakoby viděla o něco lépe. Dívala se s užaslým pohledem kolem sebe, ale Guru neviděla.

„Co to má znamenat? Donesli mě někam jinam? Proč jsem nemohla zůstat ve svém bytě? Kde jsem teď? Odpověz mi. Donesl jsi mě sem?"

„Ty jsi sama opustila zemi a vešla do světa duchů. Tvé tělo je mrtvé a pohřbené, ale tvá duše žije a leží nemocná tady v nemocnici."

„Ty ses zbláznil. Jdi a pošli mi rozumného člověka, s kterým lze mluvit." Náhle zvolala: „Pomoc! Pomoc! Jde mi všechno v hlavě kolem." Začala mlátit rukama kolem sebe. Guru jí držel ruce, dokud se neutišila, potom tiše usnula a dlouho ležela nehybně. Ale proč se mám zastavovat u těchto smutných vzpomínek? Stačí, když řeknu, že měla mnoho takových záchvatů zuřivosti a zběsilosti, a že ji jen Guru uměl přivézt zase ke klidu. Trvalo to dlouho, mnoho zemských let, než se přesvědčila, že byla přeložena do jiného světa. Ale když to musela uznat, že to tak je, propadla divokému zoufalství a volala, že by chtěla zpět na zemi ke všem svým požitkům a přátelům. Pro uklidnění dostala od Guru několik silných magnetických pohlazení. Uklidnila se a překvapeně se rozhlížela. Teprve nyní spatřila svého dobrodince.

„Kdo jsi ?" řekla polekaně. „Přišel jsi mě soudit?"

„Ne, chtěl jsem ti jen pomoci," odpověděl Guru. Ale ona neslyšela jeho hlas. Stočila se do klubíčka a snažila se skrýt před světlem,

které z něho vycházelo. Vyšli jsme a nechali ji o samotě.

„Je nyní natolik přesvědčená," řekl Guru, „že jí nemohu více pomoci. Musí opustit nemocnici a jít do obydlí, které sama sobě vytvořila. Měl bys jít s ní tak jak dlouho můžeš."

„Kam ji mám vést? Nemohu přece najít její obydlí."

„Bude tě vést."

„Musím u ní zůstat? Teď jsi přísný, Guru."

„Ne, následuj jí jen tak dlouho, jak můžeš, potom se smíš sem vrátit."

„Ale když ona nebude odtud chtít?"

„Neboj se, ona půjde."

Po chvíli jsem k ní vešel opět dovnitř.

„Jak se cítíš, Gertrudo?" zeptal jsem se.

„Dobře, velmi dobře, ale nechci déle v ústavu zůstat. Nelíbí se mi tu. Nemám ráda toho světlého muže, vypadá tak přísně. Pojď, jdeme, samozřejmě jdeš se mnou. Od tebe nečekám také nic, vypadáš tak pokrytecky, ale musíš mne následovat a pomáhat mi, rozumíš?"

Tak jsme společně šli, ona a já. Ale nebylo to lehké jí následovat, neboť utíkala skoro celou cestu. A jaká to byla cesta! Vedla stále dolů po strmých úbočích a okolí bylo stále tmavší. Otočila se.

„Nemůžeš mě následovat?" pravila. „Ty jsi ale slaboch."

Ještě jsem jí následoval. Cesta vedla stále dolů stržemi a na pokraji skal, na jejichž okraj jsem se obával vstoupit a ona byla stále přede mnou. Nakonec zůstala stát před tmavou šachtou, před vchodem, který vypadal jako vstup do dolů.

„Vezmi mě za ruku," řekla, „skočíme spolu dolů. Tam se chci usadit. Já už nesnesu to světlo zde, bolí mne z něho oči."

„Je to děsivé, jaká je tu tma. Ne, tam nejdu," řekl jsem.

„Jsi úzkostlivý zbabělec? Pojď jen, musíš mě následovat, rozumíš."

Uchopila mě pevně v zápěstí a chtěla mě táhnout sebou. Došlo mezi námi k zápasu, ale já jsem se jí vytrhl a ona zmizela s výsměchem v hloubce.

Po všem hrozivém, co jsem zažil, to bylo nejhrůznější. Dlouho jsem zůstal sedět a upřeně hleděl dolů do hloubky za ní a zmocnil se mě nepopsatelný pocit bezmocnosti. Co mohu učinit, abych jí pomohl? Není spása pro takovou duši? A nejzajímavější na všem bylo: chtěla sama dolů do propasti.

Ve své bezmocnosti jsem sepjal ruce a prosil Boha, aby se nad ní

slitoval. Byla to má první modlitba za tuto nešťastnou ženu a neměla to být poslední.

Vstal jsem a šel domů. Jak byla cesta dolů těžká, o to snazší bylo nyní jít opět vzhůru. Bylo to, jako kdybych měl křídla a brzy jsem byl opět u mého přítele Guru.

Během mé nepřítomnosti přišel vzkaz od Akaba, že mám nyní ukončit službu v nemocnici a vrátit se ke Karlu Georgovi a začít studovat. Se slzami jsem se rozloučil s Guru, ale tentokrát mnohem snáz než poprvé. Prosil mě, abych ho navštívil, kdykoliv budu chtít. Rozloučili jsme se srdečným podáním ruky.

O své školní době nechci příliš mnoho vypravovat, ne protože by neměla pro můj vývoj velký význam, ale protože pro ostatní nenabízí nic zajímavého a musím se pokusit své čtenáře neunavovat svým zdlouhavým vypravováním. Chci jen uvést, že to byl blahodárný čas naplněný příjemnými dojmy. A jaké jsme to spolu s Karlem Georgem měli hezké. Ve znalostech byl nepatrně vpředu a byl mi velmi užitečný. Když jsem zůstal vězet v nějakém problému, tak to byl obvykle on, který ho vyřešil. Měl víc smyslu pro filozofii a já oproti tomu pro praktické vědy a dějiny.

Naše prázdniny jsme trávili vždy u Gerdy. V jakém ráji žila! Ani se nebudu pokoušet to popsat. Bydlela společně s několika přáteli, které znala již dávno předtím z dřívějších vývojových stadií. Tvořili malou kolonii, kde se zaměstnávala částečně sebevzděláním, částečně uměním a hudbou, částečně také vyhledáváním pomýlených lidí na zemi a prací na jejich záchraně. Moci přijít a být s nimi, to byl vpravdě svátek. Vždy měli pro nás něco zvláštního pro potěšení.

Jednou jsme je směli doprovázet na velkou slavnost do vyšší sféry. Něco tak nádherného jsem nikdy dříve nezažil; byl to velký náboženský svátek, kam přišlo velké množství posluchačů z různých sfér. Vyslechli jsme oživující a osvěžující přednášky, ale ne jednotvárné a únavné kázání, jako to bývá za normálních okolností o pozemských církevních svátcích. A ta hudba! Nikdy bych nevěřil, že sborový zpěv může znít tak úchvatně krásně. Ale přesto, že bylo všechno tak nádherné, neměl jsem žádnou chuť zde zůstat; nemohl bych to vydržet. Zde bylo takové světlo, které oslňovalo oči a byl jsem velmi spokojen, že jsem se opět mohl vrátit do mé školy. Bezděčně jsem musel myslit na nebohou Gertrudu, která nesnesla slabé světlo, které ji obklopovalo a sestoupila do tmy. Světlo a tma

jsou velmi relativní pojmy.

Tak uplynulo mnoho let podle pozemského letopočtu. Občas nás navštívil Akab. Při jedné takové příležitosti vyprávěl, že navštívil Gertrudu. Bylo to srdcervoucí líčení její situace. „Je ještě velmi umíněná," řekl, „ale přece trochu změkla po tom všem, co musela vytrpět. Je velkolepé, že jsou také prostředky, jak nakonec nepoddajné koleno ohnout, a nejsou přísnější, než je nutné. To je ostatně zcela přirozený následek našeho počínání."

„Nedá se pro ní nic udělat?" ptal jsem se. „Často jsem na ni myslel a bolí mě, že jí nemohu pomoci, teď, když se mám tak dobře."

„Ještě je příliš brzy, abys mohl něco dobrého pro ni udělat, kdyby ses k ní přiblížil. Naopak by to její svéhlavost jen ještě utvrdilo. Ale přijde den a není možná už tak daleko, kdy budeš muset zakročit a podat jí pomocnou ruku. Dám ti zprávu, kdy můžeš sestoupit dolů. Také Karel Georg by měl být připravený ti pomoci, až to budu pokládat za vhodné. Myslím, že on musí jít k ní před tebou."

„Jsi, Akabe, dobrý, že ses jí také ujal."

„Ujal jsem se vás obou", řekl s důrazem na poslední slova, „neboť vy patříte k sobě přesto, že to zní zvláštně. V každém případě bys měl vůči ní odčinit vinu, a proto je to předně tvá úloha ji zachránit."

Cítil jsem, jak na mě po těchto slovech přichází nepříjemný děs. Nejsem ještě volný? Ona mě stále ještě ovládá? A co mám já slabší učinit, abych ji, která je nesrovnatelně silnější, mohl zachránit? To byl úkol, který mi ležel na duši jako těžké břemeno. A co jsem jí udělal, co jsem zavinil?

Neuvrhla mě v pravdě ona do zkázy? Všechny tyto otázky mi křižovaly v hlavě a nemohl jsem se udržet, abych se Akaba nezeptal: „Co jsem Gertrudě udělal, že nesu vůči ní takovou vinu?"

„To ti nemohu ještě říci," odpověděl. „Dostaneš odpověď na svou otázku, když to budeš nejméně očekávat."

Opět jedno nejasné prohlášení, kterému jsem nerozuměl, které jsem si nechtěl nechat vysvětlit.

Musím ještě vyprávět jednu epizoda z mé školní doby. Lámal jsem si hlavu při řešení jednoho úkolu. Měl jsem, s odkazem na přednášky, které jsem vyslechl, napsat pojednání o kultuře starého Egypta za vlády Hermese. Moje poznámky z přednášek byly avšak velmi neúplné a jiné zdroje mi nebyly k dispozici. Karel Georg přednášky nenavštěvoval, a proto mi nemohl pomoci. Seděl jsem velmi rozpa-

čitý a nevěděl jsem, na koho se mám obrátit, abych obdržel potřebné vysvětlení.

Náhle stála přede mnou ženská postava, zcela zahalená do oslňujícího bílého roucha z nejjemnější látky. Bez hlesu vkročila do mého pokoje. Zda přišla dveřmi nebo sestoupila stropem, nevím; zpozoroval jsem ji teprve, když stála těsně přede mnou. Odkryla závoj a ukázala se pěkná tvář jižního typu s tmavýma očima, která měla v pohledu něco okouzlujícího. Hlavu rámovaly tmavé kadeře, které jí padaly na krk a ramena.

Kdyby se mi to přihodilo na zemi, nazval bych to strašidlem z jiného světa, ale nyní jsem byl já sám v jiném světě. Jsou také zde strašidla?

Usmívala se mému údivu, který bezpochybně viděla na mém obličeji.

„Pokoj s tebou, Wolfgangu," řekla hlasem skoro právě tak okouzlujícím jako její oči. „Neznáš mě?"

„Ne, kdo jsi a odkud přicházíš? Tvé tělo je tak jemné, že je průhledné. Jsi bytost z vyššího světa než je tento?"

Aniž odpověděla, zakryla si závojem tvář a stála chvíli zcela tiše. Když odkryla opět obličej, byl proměněný. Viděl jsem nyní stařenu s usouženými tahy, ale s týmž teplým a přátelským pohledem.

„Ach," vykřikl jsem, „Jsi to skutečně ty, Dorchen, moje milá stará přítelkyně. Ale co to znamená, můžeš svou tvář proměnit jak chceš?"

„Poslyš Wolfgangu," řekla, zatímco si opět zakryla tvář. „Jsem tvá stará přítelkyně Dorchen, které tě kojila na svých prsou, a proto tě miluji jako své vlastní dítě. Ale nyní mám, jak jsi správně uhodl, svůj domov ve vyšším světě, který je pro tebe právě tak neviditelný, jako je tvůj svět neviditelný pro obyvatele Země. Abych se udělala viditelná, musela jsem vzít látky z vaší atmosféry a svoje tělo zhustit. Má vůle je při tom organizující síla a já se mohu ukázat, buď tak, jak nyní tam nahoře žiji, nebo formou, kterou jsem měla během pozemských životů. Ukázat se formou, kterou jsem jednou odložila mě stojí velkou námahu, proto se musíš nyní spokojit se starou Dorchen v jejím novém vzezření."

Stála nějakou dobu tiše v klidu, potom odkryla závoj a ukázala se mi znovu s hezkými rysy, které jsem předtím obdivoval. Byl jsem tak udivený, že jsem nemohl říci slovo.

„Ale ... proč?" koktám já.

„Proč je stará Dorchen tak vysoko v božím světě?" doplnila můj nedokončený výrok.

„Jsem starý duch, který prošel dlouhou řadou pozemských životů. Když jsem poslední úspěšně ukončila, bylo tím také ukončeno školení na zemi a směla jsem postoupit do výše ležícího duchovního světa. Kvůli sobě již nepotřebuji znovu přijít dolů na zemi. Jestliže to udělám, tak jako šiřitel učení."

„Mezi pohany?" zeptal jsem se.

„Je ještě hodně pohanů mezi tak zvanými křesťany, kteří potřebují naši pomoc," odpověděla.

„Ale řekni mi, Dorchen, proč jsi musela ty, která jsi tak blízko dokonalosti, projít takovou těžkou pozemskou životní zkouškou?"

„Předně ti chci říct, že jsem ještě velmi vzdálena od dokonalosti a ostatně často je to tak, že poslední zkouška, kterou na Zemi musíš složit, je obzvláště těžká. Požádala jsem sama o to, smět na sebe vzít tak obtížný úkol, abych nepotřebovala, když se zdaří, se vracet znovu na zemi. Rozuměj, měla jsem z mnohých životů ještě všelico usmířit, a proto jsem šla dolů v povolání sloužící. Tam jsem se seznámila s tebou, moje dítě starosti i radosti. Neumím ti říci, jak jsem šťastná, když tě vidím, jak zde přede mnou sedíš. Provázela jsem tě všemi tvými zápasy a úsilím a vyprošovala jsem pro tebe v modlitbách a myšlenkách všechno to nejlepší.

Dlouho jsem čekala na vhodnou příležitost, abych mohla k tobě přijít; nyní to bylo, jako bys sám přivolal ty mě. Proto bylo pro mne lehčí překročit hranici, která odděluje můj svět od tvého."

„Já jsem tě volal?"ptal jsem se užasle. „Musím přiznat, že jsem na tebe mnoho roků nemyslel."

„Chtěl jsi přece pomoc od někoho, kdo zná kulturní dějiny starého Egypta."

„Ano, to je pravda, ale ne..."

„Myslíš, že v Dorchen netkví taková moudrost? Proč ne? Já jsem žila v Egyptě v době, kterou chceš popisovat a měla jsem tehdy dost vysoké společenské postavení. Mohu mluvit z vlastní zkušenosti a dát ti důležitá vysvětlení pro tvoje téma. Chceš-li, tak ihned začneme, nemohu dlouho zůstat."

Usadila se vedle mě. Diktovala a já jsem psal.

Když byla hotova, vstala, políbila mě na čelo a zmizela právě tak

tajemně, jak přišla.

Můj učitel byl velice udivený. „To je zrovna mistrné pojednání," řekl, „ a líčíš podrobnosti, které jsem nikdy neuváděl v mých přednáškách, ba i takové, o kterých jsem sám nic nevěděl. Odkud je máš?"

Vypravoval jsem, jak k tomu došlo.

„Buď šťastný, že máš takové pomocníky," řekl.

A stalo se. Přišla zpráva, že my oba, Karel Georg a já se máme odebrat k Gertrudě. Měli bychom následovat jeden druhého. Akab se tam měl s námi setkat; znal jsem cestu.

Myslím, že jsem nebyl před žádnou úlohou tak rozrušen. Nejen, že bude jistě sama o sobě velmi těžká, ale také to trápení, prodlévat tam dole v temnotě. Ale samozřejmě jsme museli jít. Vždy veselý a živý Karel Georg se stal mlčenlivým a vážným, ale neotálel ani okamžik, a tak jsme se dali na cestu.

U vchodu šachty, kde Gertruda zmizela, jsme se setkali s Akabem.

„Odvahu, přátelé," řekl. „Každý mě vezme za ruku a sestoupíme dolů, ale buďte připraveni, že uvidíte scény budící hrůzu."

Klesali jsme pomalu dolů, hluboko do nitra šachty. Bylo zde temno a chladno, ale Akab vzal malou lampu a dole byly teplé šaty. Šli jsme dlouho temnými chodbami, kde kapala voda ze stěn a klenutí bylo pokryto krápníky. Na obou stranách byly do skály vyhloubené jeskyně, některé otevřené, jiné uzavřené hrubou bránou na závoru. Z většiny bylo slyšet nářek a výčitky, z několika zapřísahání a kletby.

Potkali jsme zjevení, které již z dálky leskle zářilo. Když se přiblížilo, viděli jsme vznešeného ducha, který kolem sebe rozšiřoval světlo. Pokynul přátelsky Akabovi.

„To je jeden ze žalářníků zde dole," řekl Akab, „jestli ho tak mohu pojmenovat. Pečují o nešťastníky, stále připraveni jim dát útěchu, když ji chtějí přijmout. A odvedou je odtud, když jsou se sebou vyrovnaní. To je dílo lásky, vyžadující neochvějnou důvěru a planoucí horlivost; jsou to opravdoví hrdinové, obětující se této službě."

Došli jsme na místo. V malé jeskyni stranou od štoly seděla Gertruda, celá shrbená. Nezpozorovala nás. Akab mě prosil, abych zůstat venku a šel sám spolu s Karlem Georgem dovnitř. Mohl jsem slyšet všechno, co říkali. Nejprve spatřila Akaba a poznala ho.

„Co tu zase chceš," řekla, „když mě nemůžeš odtud odvést?"

„To nemůže nikdo jiný než ty sama. Úplné kajícné přiznání všeho, čím ses prohřešila, je to jediné, co tě z této temnoty může osvobodit."

„Já se ke všemu přiznávám. Já jsem to byla, která svému otci vzala život; já jsem to byla, která ukradla jeho majetek; já jsem to byla, která svedla svého muže ke hře; já jsem to byla, která... „ Tady zmlkla.

„Ty skrýváš ještě něco, co trýzní tvoje svědomí. Cítím to," řekl Akab. „Chápeš, musíš svoje srdce zcela otevřít, aby božské světlo mohlo proudit dovnitř a zahřát tvou zmrzlou duši. Možná, že se chceš svěřit starému příteli, kterého jsem dnes s sebou přivedl. Poznáváš ho?"

Vykřikla, když poznala svého bratra a potom bylo uvnitř dlouho ticho.

Když se zotavila ze svého zděšení, způsobeného nečekaným setkáním, rozproudil se mezi bratrem a sestrou dlouhý rozhovor. Karel Georg se všemožně snažil ji přimět, aby v klidu, aniž by něco skrývala, s Akabem promluvila o svém celém životě. Svíjela se viditelně jako červ pod vědomím viny vůči svému bratru a snažila se najít nevinný tón. Byla stále rozrušenější a nakonec oba prosila, aby odešli a nechali ji v klidu, že už dál nemá co přiznat.

Karel Georg přišel velmi smutný a skleslý ven. Akab se tvářil velice vážně.

„Nyní musíš převzít u ní stráž," řekl mi. „My jdeme opět nahoru, ale přijdeme, když nás zavoláš. Buď s ní trpělivý, neunavuj ji dlouhým přemlouváním, nech ji dobrovolně se přiznat, jinak to nemá žádnou cenu. Ty porozumíš, co to je, co ji ještě trápí. Bůh s tebou!"

Stiskli mi ruku a byli brzy z dohledu.

Seděl jsem sám na chudobném lůžku, kde odpočívala Gertruda. Nepostřehla mě, když jsem vstoupil, ležela s hlavou zahalenou v hadrech a vzlykala. Byl to žalostný pohled, vidět tuto kdysi tak oslavovanou ženu, jak tady leží nuzná a ubohá v chladu a temnotě. Sepjal jsem ruce a modlil se k Bohu, aby zahřál její srdce, aby nemohla déle vzdorovat jeho lásce. Pláč zeslábl, a zdálo se, že usnula.

Musím se přiznat, že mi bylo úzko, když jsem tady seděl a civěl do temnoty přede mnou, sám mezi tolika nešťastníky v tomto příbytku utrpení. Ticho bylo přerušováno jen jednotlivými úpěnlivými

povzdechy a nářky, které přicházely z nejblíže ležících jeskyň. Mé oči si pozvolna navykly na temnotu, takže jsem mohl rozeznávat další předměty. Zařízení, když se vůbec o takovém v této místnosti mohlo mluvit, bylo velice prosté. Gertruda ležela na pryčně s malým polštářem pod hlavou, přikryta dekou. Podlaha byla pokrytá hladkými kameny a hladká skála tvořila stěny a strop; nízký plochý kámen byl jediné místo k sezení. Jak dlouho jsem tam seděl a čekal, nemám tušení.

Nakonec se probudila, posadila se a upřeně se na mě podívala.

„Ach to, jsi ty," řekla. Přišel jsi, abys mne odtud odvedl? To není rozhodně předčasně."

„Ano, přišel jsem tě odvézt, ale obávám se, že to bude pro tebe ještě těžké."

„Ano, bude to pro mne těžké se pohnout, zdá se mi, jakoby mé tělo bylo z olova. Ale ty mě můžeš nést."

„Pochybuji, že bych tě unesl; bylo by lépe, kdybys to, co tě tíží, odhodila."

„Ano, ano, v tom máš asi pravdu a já to také chci, ale jak vidíš je to tak těžké. Nepotřebuji tomu Akabovi, který tady byl přece všechno říkat. To nejhorší jsem přece řekla. Nebylo to dost?"

„Ne, to asi není. Vzpomeň si, jak to stojí v jednom z Davidových žalmů: „Když jsem to chtěl zatajit, chřadly mi kosti." Proto tě nechtějí nést tvé nohy. Ty chceš něco zamlčet; nechceš přiznat vinu a dokud toho nebudeš schopna, odtud nevyjdeš."

„Ale nevidíš, jak je to pro mne těžké. Ty víš, co to je. Byl jsi sám při tom a dal jsi to do pohybu. Ty za to sám neseš odpovědnost. Proč to chcete uvalit na mne?"

„Rozumím, co myslíš a uznávám, že mám také velkou vinu na zločinu, kterého jsme se my dopustili na tvém bratru."

„To nám nemůže nikdy odpustit."

„On mi již odpustil a přeje si toužebně, aby mohl odpustit také i tobě."

„Byl nedávno zde. Ulekla jsem se, když jsem ho viděla, ale viděla jsem na něm, že neví, že jsem spoluvinná na jeho smrti. Jak se mohu před ním přiznat? To přesahuje mé síly."

„Ach, zná náš zločin velmi přesně a nechová proto proti nám oběma žádnou zášť. On je přece tvůj bratr."

„Co to říkáš? Ví to a necítí vůči mně žádnou nenávist? To je bá-

ječné.”

„Na jeho úrovni nelze nenávidět. On nechce kvůli sobě, abys ty ho prosila za prominutí, ale kvůli tobě, aby ti bylo lehčeji u srdce a mohlas opět z temnoty ven na sluneční zář a žila v radosti.”

„Pro mě není radost.”

„To neříkej. Vím, že také na tvé cestě budou kvést růže, když to budeš sama chtít.”

„Jak to ty můžeš vědět?”

„Protože Bůh je dobrý. Stvořil nás k radosti a ne k trápení. A co on jednou určil, to také dodrží i když my provedení jeho plánu protahujeme tím, že se dostáváme na scestí.”

„To je zajímavé povídání. Tak jsi nikdy na zemi ke mně nemluvil.”

„Ne, tam jsme byli oba na scestí. Ale od té doby co jsem zde, jsem se hodně naučil. Také dostaneš školení, až budeš odtud pryč.”

„Na to se tě neptám. Nevěřím na pověst o Bohu a nebesích. Jestli Bůh je a něco dokáže, tak mě měl raději rozdrtit v prach a nenechat mě tak trpět. Ale Bůh buď není nebo je neschopný.”

„Právě tvým utrpením dokazuje, že žije a je v hloubce tvé duše silný, neboť on sám bydlí v jiskře, kterou do tebe vložil. Ty bys chtěla tu jiskru uhasit, ale on v tobě mocně volá a ty nebudeš mít v duši mír, dokud jí nedáš vzduch, aby mohla vzplanout. Má mocný hlas, jak sama zakoušíš.”

Neodpověděla nic, krčila se v koutě s hlavou v rukou a potom se vrhla zase na pryčnu a přikryla se dekou. Ležela zcela nehybně, ale nevěřím, že spala.

Opět jsem tu seděl opuštěný se svými myšlenkami, ale nyní mi nebylo již tak úzko jako dříve. Začínal jsem doufat, že se mi mé snažení zdaří a to mě naplnilo radostí.

Seděl jsem dlouho ve tmě. Neměl jsem tušení, jak dlouho.

Náhle jako by se horské stěny otevřely. Viděl jsem obraz nebo spíš celou řadu obrazů, které následovaly těsně za sebou v živých životních barvách. Pokusím se popsat, co jsem viděl. Gertruda ležela zcela nehybně vedle mě.

Viděl jsem cikánský tábor na louce před velkým městem. Byl slunečný den pod teplým jižním nebem. V táboře byla slavnost a přišlo hodně lidí z města. Mladá cikánka tančila na rozprostřeném koberci za doprovodu houslí, na které hrál starší cikán. Byla úchvatně krásná, s velkýma zasněnýma očima a černými svinutými loknami,

které se pohybovaly v tanečním rytmu. Na ústech měla vzdorovitý úsměv, který jí velmi slušel. Na sobě měla tenkou hedvábnou blůzu a zelený sametový kabátek s penízky a zlatým vyšíváním. Krátce obroubená sukně pod kolena a zlatem vyšívaný pás doplňoval její kroj. Ruce a nohy měla nahé. A jak tančila! V každém pohybu byl oheň.

Mladý muž mezi diváky, podle oděvu šlechtic, byl z mladé tanečnice velmi okouzlen. Šel po tanci k ní a nabídl jí vzácnou brilantovou jehlici, kterou vytáhl ze svého nabíraného límce.

Scény se rychle mění. Vidím ji později na koni. On ji má před sebou na koni a pobízí svého koně, jak to je jen možné s dvojitým nákladem, k prudkému cvalu. A je to také nutné, neboť nedaleko za nimi se blíží dva rychlí cikánští koně. Je to doslova útěk. Unikne se svým vzácným břemenem? Když ne, znamená to jistou smrt.

Cesta vede k zámku s vysokým cimbuřím, který je v dáli vidět. Vzdálenost mezi pronásledovateli a pronásledovanými je stále menší. Kůň kavalíra dýchá těžce námahou. Dostává ještě jednou ostruhy prudce do slabin a cválá jako šílený dále. Přebíhá padací most, který bedlivé ruce okamžitě zvedají a který zapadá s rachotem pod oblouk brány. Oba pronásledovatelé přijíždějící velkou rychlostí jen s námahou zabránili pádu do hradního příkopu. Museli se vrátit s nepořízenou.

Potom jsem viděl následující scény stále nejasněji, snad jako následek svého, stále se stupňujícího vzrušení. Nevěděl jsem proč, ale všechno mě tak hluboce uchvátilo.

Viděl jsem chaotické řádění v zámku, pitky a orgie s ženami a cikánku vyhnanou ve věžní komnatě, kde seděla, ne-li v zajetí, tak tajně hlídána. Nakonec jsem ji viděl s dítětem na rukou samotnou opouštět zámek.

Děs otřásl celou mou bytostí. Co znamenaly tyto obrazy? Co jsem s tím měl společného?

Vnitřní hlas mi odpověděl: „To jsi byl ty a to byla ona."

Seděl jsem jako zkamenělý. Tak to byla má vina vůči Gertrudě. Vytrhl jsem ji z prostředí, kde mohla být šťastná a kde by se snad z ní stal hodný člověk. Otrávil jsem jí život a potom ji vyhnal. Já jsem zasel pocit hořkosti do její duše. Je to má vina, že teď zde leží.

Padl jsem u jejího lože na kolena a natáhl k ní ruce. Pomalu se oto-

čila a dívala se na mě užasle.

„Gertrudo," řekl jsem, „ty jsi nevýslovně trpěla. Učinil jsem ti strašlivou bolest. To je všechno má vina. Můžeš mi odpustit?" Zírala na mě překvapeně.

„Já jsem tě svedl. Já jsem tě uvrhl do temnoty. Musel bych tady sedět, kde ty sedíš, a ty bys měla volně vyjít."

„Jak to myslíš?" zeptala se.

Vypravoval jsem, co jsem četl v obrazech, které jsem viděl. Seděla zamlkle a pozorně naslouchala.

„Ano, Wolfgangu," řekla, když jsem skončil, „to jsi byl ty a ta žena jsem byla já. Cítím to zde." Uhodila se do prsou. „Teď rozumím té do mě uzavřené hořkosti, kterou jsem v sobě nosila."

„Odpusť mi!" šeptal jsem. Pohladila mě lehce po vlasech.

„Wolfgangu," řekla hlasem tak mírným, jak jsem nikdy dříve od ní neslyšel, „chybili jsme oba vzájemně, já ale nejvíc. Hrála jsem si s tvojí slabostí, já jsem tě zatáhla do špíny. Ty jsi se zvedl ze svého pokoření, ale já ležím ještě tady dole. Pomoz mi! Pomoz mi, Wolfgangu! Jsem zavržená bytost."

Padla mi kolem krku a hořce plakala.

„Ach, kdyby zde byl Karel Georg a kdybych mu mohla říct, jak špatně jsem se k němu zachovala. Kéž by mi mohl odpustit."

Na mou výzvu přišel Akab a Karel Georg a následovala dojemná scéna mezi bratrem a sestrou.

Akab ji zahalil do kabátu a nesli jsme ji z jeskyně pryč dlouhou chodbou, vzhůru šachtou na sluneční světlo. Chvalozpěv z vyšší sféry nám zněl vstříc: „Celé nebe má radost, když hříšník činí pokání."

Následující perioda je pro jiné nezajímavá, ale pro mě měla nepopsatelný význam. Obsahovala všechnu blaženost, které jsem byl schopen požívat, a zároveň práci tak blahodárnou a tak posilující pro mé duševní síly, že na ni budu vždy s vděčností vzpomínat.

Poté, co jsem zachránil Gertrudu a směl jí dát do péče několika dobrým přátelům, obdržel jsem od Akaba dlouho očekávané poselství, že jsem teď již schopný přesídlit do další sféry a obdržel povolení, sdílet domov s Gerdou. Ale nejprve jsem musel ukončit své studium několika doplňujícími zkouškami.

Gerda přišla sama a odvedla mě nahoru do svého domova, který nyní měl být také můj. Zde jsme vedli spolu dlouhou dobu šťastný

život v krajině, která podle mých tehdejších představ byl ráj.

Popsat tento život v nedokonalé pozemské řeči, by jen zničilo ve mně všechny vlastní dojmy, aniž bych byl schopen vyjádřit jeho skutečný obraz. Musím od toho upustit, přestože bych rád chtěl o tom něco sdělit, abych u pozemšťanů vzbudil touhu.

Kdybych byl básníkem, napsal bych ódu na lásku, neboť tento pocit byl vždy čerstvý a stále nový zdroj radosti v našem životě. Byla to boží síla, která mě táhla vzhůru z pokoření, do kterého jsem kdysi klesl.

Gerda uskutečnila ona smělá slova, která mi jednou řekla již jako tělesně zlomená bytost v mé krajní nouzi: „Musím tě zachránit."

Nikdo si nesmí ale představovat, že tato přítomnost byla nečinné propadnutí do rozmanitých, i když čistých požitků. Byl to spíše velmi snaživý a namáhavý život ve službě dobra. Když člověk jednou ve vývoji tak daleko pokročí, že chce činit dobro sám kvůli sobě, tak není nikdy nezaměstnaný. Dostává potom od vysokých vůdců, kterým chce sloužit, zakázky, které jsou pro jeho síly nejlépe vhodné; a nelze mít větší radost, než když svou práci vykonal tak, že uslyší od svého vůdce vděčné slovo nebo vděčný pohled.

V čem tyto zakázky spočívají? - ptá se někdo překvapeně. Mohou být nesmírně rozmanité. Myslím na nesčetné zástupy věčných pocestných na všech možných stupních vývoje potřebujících pomoci. Myslím na všechny, kteří se svíjí v řetězech, které si oni sami vykovali; na všechny, kteří se v zaslepenosti řítí do vlastní zkázy a do krve se zraňují na překážkách, které se jim staví do cesty; na všechny, kteří klopýtají v temnotě; na všechny, kteří strádají duševně nebo tělesně. Oni všichni potřebují pomoc, ať se pohybují na fyzickém nebo astrálním stupni vývoje. Bída a trápení jsou stejně tak velké tady jako tam. Jediná strast je v tom, že zmůžeme tak málo.

Ale v čase mezi neúnavnou prací, kterou jsme směli často vykonat spolu, ona a já, byl krásný odpočinek v našem domově, kam jsme se vraceli a získávali zde nové znalosti a podnikali studijní cesty do jiných pokročilejších světů. Ano, život zde je nekonečně bohatý na možnosti.

Jednou jsme směli doprovázet Akaba na jedné takové cestě. Proletěli jsme závratnou rychlostí pustá vesmírná prostranství a usadili se na planetě Marsu. Mars je ve svém planetárním životě starší než země, a proto tam žijící bytosti dosáhly jiný, vyšší vývojový

stupeň než lidé na Zemi. Mohli bychom se mnohé od nich učit i když spravedlivé srovnání je těžké, vzhledem k odlišnosti tamních poměrů.

Náš pobyt tam byl ale krátký, neboť jakmile Akab svůj úkol splnil, museli jsme se s ním vrátit.

Překvapilo mne, že bytosti této planety netrpí tolik fyzickými pouty, zatím co obyvatelé země trpí, ohnuti a vtěsnáni do svých těl z hrubé materie.

Ale i když jsou zemská pouta jakkoli těžká, tak je člověk přece nakonec uprostřed velkoleposti, kterou nabízí volný život, uchvácen určitou touhou po Zemi. Touha není asi pravé slovo pro ten zvláštní pocit. Nejprve to člověk vnímá jako vnitřní napomenutí, kterého se zpočátku zalekne, ale ono přichází stále silněji a pokaždé je stále silnější, až nakonec je tak silné, že se člověk přihlásí u svého vedoucího a žádá, aby směl opět sejít dolů. Způsobují to vnitřní nedostatky v naší bytosti, které se víc a více hlásí, čím déle se zůstává zde nahoře ve styku s pokročilými duchovními bytostmi. Člověk též cítí, že cesta k zlepšení těchto nedostatků jde jen přes školu v hrubé hmotě, přesto, že to zní tak nezvykle. Jen tam lze nasbírat materiál k vybudování duchovní dokonalosti. Jen v hmotném světě nechává duch, s páskou na očích, projevit nedokonalost své nejskrytější přirozenosti a jen tím získává své nejcennější zkušenosti. Když je materiál tímto způsobem nahromaděný, tak říkajíc spotřebován, musí se opět dolů a pokračovat ve shromažďování.

Gerda byla zpočátku hluboce zarmoucena, když uslyšela, že mě uchvátila touha po zemi. Nechtěla tomu věřit a prosila mě, abych na to nemyslel, ale myšlenky se nenechaly umlčet. Já sám jsem také cítil, jak těžký bude rozchod s Gerdou, ale nic nemohlo změnit mé rozhodnutí.

Když nás opět navštívil Akab, přednesl jsem mu své přání. Nejprve neodpověděl a díval se na mě pohledem plným něžnosti a lítosti, že jsem skoro dostal strach. Bude život, kterému jsem šel vstříc, plný těžkých zkoušek?

„Milý Wolfgangu," pravil konečně, „těší mě, že jsi toto rozhodnutí učinil sám bez vnějšího vlivu. Očekával jsem to, neboť věřím, že nadešel tvůj čas. Buď právě tak vytrvalý a pevný ve víře, jako jsi odvážný. Život, který tě očekává, nebude, jak jistě pochopíš, lehký. Musíš prodělat tvrdou školu, abys posílil svůj slabý charakter

a potom máš také mnohé napravit u těch, které jsi klamal," připojil tichým hlasem.

„ Milý Akabe," vyhrkla Gerda , „nepovzbuzuj ho, aby dělal tento krok. Nevěřím, že již posbíral dost sil, aby přestál zkoušky, které to sebou přináší. Myslím, že by zde měl ještě nějaký čas zůstat. Nemohu ho nechat ode mne odejít," šeptala se slzami v očích.

„Snad ho můžeš následovat a vyhledáš ho," odpověděl Akab s přátelským úsměvem. „Ale nyní mu nesmíš brát odvahu. Musí jít cestou, kterou pro sebe považuje za správnou."

„Akabe, znáš hrubé rysy života, kterému jdu vstříc?" zeptal jsem se.

„Nic s určitostí," odpověděl. „vím jen, že to, co máš zakusit, není tak těžké, abys to nemohl unést a já ti budu vždy stát jako ochránce po boku. Předám tvou žádost vyšším mistrům, kteří rozhodují o narození a smrti. Máš nějaké zvláštní přání?"

„Popros je, že si přeji odsloužit co nejvíce z břemena, které mne utiskuje. Chci se ho zbavit."

„Neber si toho na sebe příliš, může to být dost těžké. Je lépe rozdělit, co máš usmířit, na více pozemských životů; to je má rada."

Gerda seděla nějaký čas tiše. Teď vstala, došla k Akabovi a položila svou paži na jeho rameno.

„Přihlas mě na stejnou dobu, řekla pevně a po tváři jí seběhlo několik velkých slz. Musím tam být s ním."

„Ty dobré srdce," řekl Akab, „jsi vždy velká a silná, ale neměla bys jít dolů, když nedostaneš příkaz ze svého nitra. Počkej, snad brzy přijde. Nemá se předbíhat, ani k narození, ani k úmrtí."

Akab nás opustil a brzy poté jsem obdržel výzvu, abych se připravil. „Čas, který potom následoval, byl zvláštní. Byl jsem jakoby v omámení a moje vědomí bylo zahalováno do stále hustější mlhy. Když jsem byl ještě dostatečně schopný pojmout to, co uvidím, byl jsem jednoho dne veden na zemi, abych viděl svou budoucí matku. Byla světlá a dobrá, ale vnější poměry v mém životě byly takové, že vidět je dříve, určitě bych se zalekl. Nyní jsem byl již tak vázaný, že jsem už nemohl myslit na ústup; neviditelná šňůra mezi mnou a mou matkou byla již sepnutá.

Poslední, co mi připomínalo čas mé překrásné svobody, byla Gerdina něžná péče o mě; nikdy mě v tom čase neopustila.

Její poslední slova byla jako balzám pro moje mizející smysly.

„Buď dobré mysli, vyhledám tě.”

3. Kapitola

Byl jsem opět na Zemi. Narodil jsem se v nízké chaloupce v odlehlé vesnici, velmi vzdálené od velkých dopravních sítí. Můj otec byl malý rolník, který s námahou uživil sebe a svou rodinu z malého pole, které mu patřilo. Má matka byla měšťanského původu a dostala dobrou výchovu. Byl to malý román, jak k tomu došlo, že se stala selkou ve vzdálené vesničce v lesích. Zamilovala se do otce, ještě zcela mladá na jedné pěší túře tímto krajem když byl jako vedoucí. Když se rozhodla stát se jeho ženou, vyvolalo to v její rodině velký rozruch. Ale byla silná a zároveň dobrá a milovala svého muže; proto skončilo všechno lépe, než se dalo očekávat. Můj otec byl jednoduchý a prostý člověk bez velkého vzdělání, měl jen obecnou školu, měl vřelý vztah k přírodě a oba spolu vedli šťastný život.

Byl jsem dlouho jediné dítě, ale po několika letech se narodila sestra a dostala při křtu jméno Marie. Jmenoval jsem se Jan. Naše příjmení není důležité a také není potřebné popsat, kde ležel náš domov.

Brzy jsem poznával strádání všeho druhu; často byl dokonce i nedostatek chleba v malé chaloupce u lesa. Musel jsem se také učit pracovat, nejprve malé práce u matky v kuchyni, potom u otce na poli a ve chlévě. Škola ležela daleko od našeho domu a nebyla to žádná lehká věc pro malého skrčka, ve větru a za každého počasí putovat do těch malých sedadel učenosti, kde byl dáván na stůl krajně skrovný duševní pokrm. Ale učil jsem se rád, a jak řekl učitel, šlo mi to lehce.

Jednou jsem si půjčil od spolužáka knihu pohádek; byl to můj nejcennější poklad. Vplížil jsem se do lesa, aby mě nemohli tak lehce najít. Slyšel jsem, jak mě matka volá, ale dělal jsem, jako bych nic neslyšel. Byl jsem uprostřed dobrodružství a nemohl se odtrhnout. Ale trpké ponaučení přišlo potom, když jsem musel přiznat, co jsem udělal, že jsem svou matku slyšel volat, ale neozval se. Matka myslila, že to nebylo tak zlé, ale otec byl přísný a při trestání mne nešetřil.

Mé dětství nebylo příliš radostné do té doby, než jsem dostal svou malou sestru, kterou jsem velmi miloval a nic nebylo tak krásné, jako na ni čekat a s ní si hrát; musel jsem také z velké části převzít nad Marií dozor.

Moje nejšťastnější hodiny jsem prožíval pod velkou jedlí za chlévem, kde jsem s Marií na klíně, vyprávěl pohádky o obrech, trpaslících a malých princeznách. Těšilo mne vidět ty její malé oči zářit hrůzou a úžasem a malé údy se chvět pocitem strachu, když skřítkové nechali znít své hrozivé hlasy. Má malá sestra byla líbezná a byli jsme nejlepší přátelé.

Když jí bylo šest roků, učil jsem ji číst. Byla chytrá a o všechno se zajímala. Já jsem byl o osm roků starší, mohl jsem ji v mnohém, co jsem ze školy věděl, vyučovat. Takže Marie, než sama začala chodit do školy, byla v učebních předmětech již dosti vzdělaná.

Léta plynula. Byl jsem nyní velký chlapec a musel jsem ven do světa hledat službu, neboť už to nešlo, abych doma jen pomáhal otci, na to byl dvůr příliš malý. Loučil jsem se s těžkým srdcem s otcem a matkou a jmenovitě s Marii, ale nedalo se to změnit. Vzal jsem ranec na záda a šel do světa. Nejprve jsem byl trochu skleslý, když jsem kráčel v slunečním žáru dlouhou, fádní venkovskou silnicí, ale když jsem se vzdaloval dále od domova, rostla ve mně odvaha. To je přece nádherný pocit, když je člověku osmnáct roků, je volný a stojí na vlastních nohou.

Měl jsem v úmyslu hledat službu na některém z velkých statků, které ležely v úrodném kraji. To se mi také zdařilo; dostal jsem nejprve místo čeledína a později místo dozorce na jednom velkém statku. Musel jsem napnout všechny síly a těžce pracovat, ale vcelku jsem se měl dobře. Ve svém volném čase jsem četl, měl jsem neuhasitelnou vědychtivost. Můj pán byl ke mně dobrý a mohl jsem si půjčovat mnoho cenných knih o rolnictví a chovu dobytka. Šetřil jsem ze mzdy všechno, co jsem mohl. Konečně, když jsem uspořil, co bych potřeboval na jeden rok, rozloučil jsem se se svým pánem a vstoupil jsem jako student do zemědělské školy.

Od té doby, co jsem odešel pryč, jsem nebyl doma, ale s Marii jsme si často psali; byla to má největší radost, když od ní přišel dopis. Byla nyní sedmnáctileté děvče. Jak jsem toužil ji znovu uvidět, ale neměl jsem prostředky na tak dlouhou cestu.

Všechno šlo dobře. Když jsem úspěšně vykonal zkoušky, dostal jsem zprostředkováním příbuzných, výhodný nájemný dvůr v blízkosti většího venkovského město. Chtěl jsem Marii vzít k sobě, aby vedla můj dům. Byla by ráda přišla, ale matka před krátkou dobou zemřela a tak nemohla otce nechat samotného v chalupě.

Přemýšlel jsem, že se asi budu muset oženit, ačkoliv jsem k tomu neměl žádnou chuť. Dlouho jsem váhal, snad z toho důvodu, že jsem neznal žádné, pro mne dobré děvče.

Tu se přihodilo něco, co hluboce zasáhlo do mého osudu. Do města přijela divadelní společnost a já se jel podívat na představení, které noviny velmi chválily. Ale nebylo to samo představení, které jsem viděl, ale jednu z hereček, mladé tmavé děvče s neobyčejně hezkým výrazem a něčím zvláště okouzlujícím ve své bytosti. Zůstal jsem ve městě a viděl ji večer co večer, až jsem nemohl déle přemoci své pocity. Seznámil jsem se s ní a požádal ji o ruku. Byl jsem jako v opojení; neptal jsem se, kdo je a odkud přichází; nemyslel jsem na to, jak nevhodné je pro ni, co jí mohu nabídnout; chtěl jsem ji jen mít, jaká byla.

Odmítla trochu chladně mou nabídku a brzy poté odcestovala pryč s hereckou společností. Byl jsem jako proměněný a k práci jsem neměl žádnou chuť. Kamkoliv jsem šel a cokoliv jsem podnikl, Lauřin krásný obraz stál přede mnou - okouzloval a ochromoval mě . Chodil jsem jako ve snu a zanedbával své povinnosti. Nakonec jsem se rozhodl jet za ní. Vystupovala tehdy v jiném městě daleko odtud. Byla velmi udivená, když mě viděla a věřím, že na ni udělalo silný dojem, když poznala, jak silná byla má láska k ní. Vyprosila si několik dnů na rozmyšlenou a poté dala své svolení k našemu svazku.

Po půl roce byla Laura mou ženou. Teprve teď jsem napsal Marii a vyprávěl jí o své svatbě a jak k ní došlo. Napsala mi dlouhý dopis, který byl celý chvějícím výkřikem strachu. Působil jako probuzení. Já hlupák, co jsem to udělal! Netrvalo dlouho a začal jsem objevovat rozdílnost našich charakterů. Byla náladová a panovačná a já poddajný a ustupující. Opojení, v kterém jsem až dosud žil, se brzy rozplynulo a já jsem hleděl střízlivé skutečnosti do tváře. Nezbývalo, než nésti následek své pošetilosti jako muž. Viděl jsem, že být příliš poddajný nic nepřinese. Neměl-li jsem ztratit vládu ve svém domě, tak jsem musel od začátku vystupovat s rozhodností. Ale také jsem cítil, jak těžké boje budu zakoušet.

Nějaký čas šlo všechno dobře. Neměla vůbec žádný zájem o dvůr a domácnost, ale byla veselá a čilá, škádlila mě kvůli mým neomaleným zvyklostem a způsobům, ale byla vcelku příjemná a přátelská. Ale to netrvalo dlouho. Neshody nenechaly na sebe čekat.

Samozřejmě se jí nelíbil jednotvárný a poklidný pracovní život, který jsem musel vést. Byla zvyklá cestovat a poznávat stále nové lidi, slyšet potlesk před oponou, být oslavována a cítit úctu. Nezajímal ji dobytek, dojení, prasata ani slepice - to všechno jí bylo jen pro zlost! Byla podrážděná a nedůtklivá a nechybělo moc a byl bych jí oplácel stejnou mincí.

Jednoho dne přišla ke mně do mé pracovny, usadila se vedle mě a řekla se svým příjemným úsměvem:

„Víš, Johne, (nemohla to přes sebe přenést a jmenovat mě Jeník, znělo to tak plebejsky) svět je tak krásný. Musíš jen ven a rozhlédnout se. Chci být tvůj průvodce, neboť já najdu cestu." Poslední řekla šibalsky.

Namítl jsem, že nemám ani čas ani prostředky na něco takového vůbec pomyslit, ale dělala, že mě neslyší. Přisunula se jen blíže, opřela svou hlavu o mé rameno a šeptala:

„Pocestujeme daleko, daleko odtud na jih, kde slunce hřeje tepleji. Zde je tak chladno, tvá Laura umrzá. Pocestujeme tam, kde je tmavomodré nebe, kde září pomeranče a příroda jiskří životem. Udělala jsem jednou tu cestu a toužím se tam vrátit. Pojď tam se mnou, Johne, budeme tam šťastni."

„Myslíš doopravdy zcela vážně, že se vzdám svého nájemního statku, své jediné obživy a vrhnu se do takového dobrodružství?"

„Alespoň na nějaký čas, potom se můžeš zase vrátit ke svým koňům a dobytku."

„Nemám na to prostředky, to bys měla uznat."

Dlouho mě nepřestávala lákat všemi krásami, které bych viděl a namlouvala mi, že by mi nebylo zatěžko půjčit potřebnou sumu proti zajištění inventáře. Ale když jsem zůstal neoblomný, byla zlá, dupala nohama, nazvala mě pošetilým a mumlala, že ona by v tomto případě musela odcestovat sama. Šla a třískla za sebou dveřmi.

V příštích dnech se chovala klidně a byla dokonce milejší než dříve, což mi dalo podnět k tušení, že potají něco plánuje. Cestovala často do města a zůstávala vždy déle pryč, pod záminkou, že musí zkoušet u švadleny. Jeden večer zůstala pryč déle než obvykle. Čekal jsem s večeří, ale ona se neobjevila, chodil jsem v pokoji sem tam a poslouchal, jestli nepřišla. Přepadl mě neklid, který se pozvolna stupňoval ve strach. Kde by mohla být? Stala se jí nehoda? Vyšel jsem do předsíně a naslouchal. Zdálky bylo slyšet přijíždět auto, ale

naděje mě oklamala, ona to nebyla. Připravoval jsem se na cestu do města. Chodil jsem dál a opět se zastavil, šel a zastavil se, položil ucho na podlahu o poslouchal, ale marně, - nic jsem neslyšel, nikdo nepřišel. Během úzkostlivých hodin čekání v jasné jarní noci mi bylo jasné, že jsem na tuto ženu vázán silnějším poutem, než jsem sám tušil.

Brzy příštího ráno jsem jel do města, abych po ní pátral, ale nikdo mi nemohl poskytnout jistou informaci. V hotelu, který jsme obvykle navštívili, ji žádný neviděl, kromě předešlého dne ve čtyři hodiny. Dala kočímu peníze, aby si koupil večeři a řekla mu, aby na ni čekal i když bude pozdě. On se opil a usnul a ještě spal, když jsem k němu vešel. U švadleny také nebyla, šaty byly hotové již před týdnem. Jen prodavač v jednom obchodě, kde jsme nakupovali se domníval, že ji viděl ve společnosti staršího pána jet k nádraží, ale nevěděl jistě, zda to byla ona. Zmizela a nenechala po sobě žádnou stopu.

Jel jsem domů plný pochmurných myšlenek. Odcestovala s jiným, to bylo zjevné, ale kam? Jak najít její stopu? Kde jsem ji měl hledat? Toužil jsem po tom, přivést ji zpátky. Byl bych na ni hodný a udělal všechno, aby se cítila šťastná, jen když přijde zpět! Ve mně to volalo, Lauro! Lauro! Ale nikdo nepřišel.

Brzy poté došel dopis od Marie, ve kterém mi oznámila, že otec umírá. Ihned jsem odcestoval do své staré rodné vsi, kterou jsem neviděl od té doby, co jsem ji v osmnácti letech opustil; to bylo před patnácti lety. Když jsem přišel, byl otec již mrtev a Marie skleslá od starostí a nočního hlídání; přesto byla její radost, že mě znovu vidí větší, než jsem se odvážil doufat. Napsal jsem jí po svatbě jen málo dopisů a její vždy stejně láskyplné řádky zůstávaly často dlouho ležet bez odpovědi a o Laurině útěku jsem neuváděl ani slovo. Jako bych se styděl, že Marie měla pravdu v jejím tušení, že takové manželství se nezdaří. Ale ona přijala mé přiznání bez výtek a bez pocitu triumfu, aby řekla: „Co jsem ti říkala!" Otevřela mi své srdce, kam jsem mohl vložit s plnou důvěrou celý svůj zármutek. Byla tak dobrá a také mi dobře rozuměla; cítil jsem v ní nejen sestru, ale nejvěrnější přítelkyni.

Když jsem všechno dal v domě do pořádku a malý dvůr pronajal, vracel jsem se domů a Marie byla ráda, že mě smí doprovázet. S ní se přistěhoval do mého domu sluneční svit a zdálo se, že do mého života se navrátil klid a harmonie.

Měli jsme ve městě strýce z matčiny strany, starého mládence, který byl velmi majetný obchodník s obilím. Byl mi zpočátku velmi nakloněný. Opatřil mi tehdy výborný pacht a půjčil mi na nákup inventáře.

Ale Lauru nemohl snést. Od té doby, co přišla do mého domu, nepřekročil náš práh.

Několikrát jsme ho navštívili, ale byl k nám oběma chladný a odpudivý a Laura měla od první chvíle k němu antipatii, ano a dokonce i před ním strach.

K Marii byl oproti tomu velmi přátelský a od té doby co byla Laura pryč, byl mezi ním a mnou lepší vztah, ale již nikdy takový, jako dříve.

Byl známý jako velmi schopný muž silné vůle, a těšil se ve městě a v širokém okolí velké vážnosti, a to také na mne, jako příbuznému, v mnoha ohledech přenášel. Od té doby, co strýc ode mne odtáhl svou ruku, odvraceli se také ode mne ostatní a má důvěra byla velmi otřesena. Zpočátku se mi dařilo dobře, ale několik roků neúrody těžce zatížilo mou ekonomii.

Marie mezitím neúnavně pracovala; převzala dobytek a dvorec s mléčným hospodářstvím, dělala dobrý obrat a zároveň vedla naši malou domácnost s přehledem a šetrností. Ano, nikdy bych bez ní ta těžká léta dobře nepřežil. Byl to přičinlivý a vyčerpávající život, který jsme vedli, ale byli jsme šťastní.

„Myslel jsi někdy na možnost, že se Laura vrátí a bude se dožadovat svých práv?" zeptala se Marie jednou večer, když jsme seděli spolu na verandě.

„Sotva to asi udělá, ale kdyby se tak stalo... "

„Tak ji přece nepřijmeš," přerušila mě Marie.

„Přijde na to, jak se vrátí. Chci ti Marie říci, mám pocit, že jí dlužím být k ní tak dobrý, jak to jen jde. Bylo to přece násilné přesazení, které prodělala, když jsem ji odvedl z jeviště a potlesku diváků do svých prostých poměrů. Asi není šťastná tam, kde teď je."

„Ale uvaž, co ti způsobila. Nejsi přece povinný ji zase přijmout, kdyby měla přijít? Obávám se, když na to pomyslím, jaké nové utrpení by ti to přineslo."

„Přijde čas, přijde rada," odpověděl jsem.

Večer jsme se rádi procházívali podle břehu jezera nedaleko našeho statku. Při jedné takové příležitosti jsme viděli malíře, který

svůj malířský stojan postavil na vyvýšenině břehu a maloval večerní náladu jezera, v popředí s několika velkými borovicemi. Zastavili jsme se u něho a pozorovali obraz a já jsem se ho zeptal, zda nás nechce doprovodit k nám domů. On poděkoval a byl naším hostem, nejenom pro ten večer, ale ještě po dlouhý čas.

Nikdy jsem nepoznal tak sympatického mladého muže. Byl svěží a čilý a zároveň srdečný. Marie, která byla jinak vůči mužům velmi ostýchavá, s ním jednala od první hodiny tak důvěrně, jakoby byli staří známí. A Axel - tak se jmenoval - byl v naší společnosti velmi šťastný a spokojený s naším prostým způsobem života. Přišel do našeho hezkého kraje, aby udělal studii pro větší obraz. Zařídili jsme mu improvizovaný ateliér v zahradním pavilonu a on v něm s láskou a s chutí pracoval. Bylo podivné, jak rychle získával srdce lidí, dokonce i náš mrzutý strýc v něm našel zálibu a koupil jeho obraz. Axel byl nadšený a prosil nás, aby mohl ještě zůstat a namalovat nový.

Bylo to nejpříjemnější léto mého života. Přes den se věnoval každý své práci, ale když přišel večer a my jsme seděli spolu v besídce nebo v jeho ateliéru, když bylo špatné počasí a mohli něco zajímavého prohovořit nebo číst - on předčítal tak dobře - tak jsem se cítil skutečně šťastný. Někdy přišel také strýc a přidružil se k našemu malému kroužku. Axel vystavěl most mezi námi a naším mrzutým strýcem.

Ale hodiny radosti jsou krátké. Jednoho večera v pozdním létě přišel poštou dopis, který uhodil jako blesk do našeho malého kruhu. Zněl zcela lakonicky: „Johne! Jsem chudá a nemocná. Nevyžeň svou Lauru."

Podal jsem Marii dopis, ona zbledla a neřekla nic. Axel se ptal, jestli se stalo nějaké neštěstí a já jsem ho zasvětil do své smutné historky.

„Domníváš se, že chce přijít?" ptala se Marie.

„To je pravděpodobné. Proč by psala."

„Ale ty ji nehodláš přece přijmout?"

„Ještě mi není jasné, co udělám. Je mi jí nyní líto, cítím to."

„Zničí ti celý život. Prosím tě, neber ji zpět." Když jsem neodpověděl, obrátila se na Axela a prosila ho, aby mě přemluvil, abych uposlechl její rady. Seděl dlouho mlčky a tvářil se vážně.

„Je těžké pro třetí osobu," řekl konečně, „radit v tak důležité věci.

Myslím, že by John měl vzít na pomoc své vlastní dobré srdce. Nabádá-li ho odpustit a pomoci, tak udělá pro ni a pro sebe nejlépe, rady svého srdce uposlechnout i když to naruší harmonii v domě."

Dva dny na to přišla tělesně a duševní zlomená Laura. Byla tak bezmocná a ubohá, že bylo úplně nemožné před ní zavřít dveře.

Zdálo se, že také nic jiného nečekala, zůstala a zařídila se ve svém starém pokoji, kde si hned lehla do postele. Žádné vysvětlení nedala. Když jsem se jí ptal, jak se jí vedlo, odpověděla jen s povzdechem a naříkáním, že ji bolí hrozně hlava. Nechtěla, abychom zavolali lékaře a říkala, že to přejde. A přešlo to; já věřím, že její nemoc nebyla nic jiného než záminka, aby měla pro začátek klid.

Mezitím se stala středem, kolem kterého se točily myšlenky všech v péči o ni. Marie, která tak horlivě zastávala ji nepřijmout, byla nyní její láskyplnou ošetřovatelkou. Také Axel, který byl k ní nejprve lhostejný, se o ni začal časem zajímat a projevoval jí tolik pozornosti, že to bylo dojemné. Já sám jsem měl v sobě protichůdné pocity, které jsem jen s úsilím překonával. Občas jsem se k ní cítil přitahován silným vřelým pocitem. Něco bylo v její bytosti, co mě okouzlovalo, takže jsem se sotva mohl ovládnout, abych se jejímu kouzlu nepoddal. Cítil jsem, že bych se býval mohl lehce stát jejím otrokem bez vůle, kdybych vší mocí neuhájil svou samostatnost; a potom přišla tím silnější reakce proti ní a byl jsem odhodlaný ji poslat pryč. Byl to velmi vyčerpávající vnitřní boj, ale navenek jsem se snažil vystupovat klidně a vlídně. Laura měla báječnou moc získávat lidská srdce, snad svou určitou dětskou bezmocností, kterou tak dobře ovládala, a protože byla velmi závislá na služebnictvu, získala rychle jeho oddanost, takže ji potom poslouchalo na nejmenší pokyn. Ale když poznala svou moc, neváhala ji použít a netrvalo dlouho a stala se tyranem nás všech. Já neumím popsat, jak jsem trpěl pod jhem, pod kterým držela celý dům. Byl jsem snad ten jediný, který se mohl zpravidla z jejího vlivu uvolnit; jaké to stálo úsilí, o tom nechci hovořit. Ale nikdy se jí nezdařilo získat strýce.

Když se dozvěděl, že se vrátila, přestal nás navštěvovat a byl stejně chladně odměřený jako předtím. Jen Marii projevoval dále svou přízeň.

Laura měla určité oblíbence, mezi jinými kočího Larse, který ji před šesti lety vezl do města, když utekla. Byl velmi schopný ošetřovatel koní, ale nemohl zůstat nikdy střízlivý. Jednou jsem se s ním

rozloučil, ale když se po roce vrátil, vyhladovělý a bídný, najal jsem ho znovu. Nyní měl zase období opilosti a způsobil hodně zla, takže jsem ho musel vyhnat. On plakal a prosil. Laura se za něho přimlouvala, říkala, že jsem nemilosrdný a nemohu pochopit, že je to totéž, jako nechat toho muže zemřít. Byl to patrný výraz dobroty srdce, který jen zřídka ukázala, udělal jsem jí tu laskavost a vzal hříšníka opět na milost. Bylo dojemné vidět, jak mi byla za to vděčná. Byl to asi zbytek dobroty existující v této zvláštní ženě, ale ležel pohřben pod takovou zatvrzelostí, že se nikdy nemohl uplatnit.

Byl pozdní podzim a Axel musel k našemu velkému zármutku odcestovat. Přirostl nám k srdci, a tak jsme se s ním loučili se skutečným zármutkem.

Když odcestoval, seděl jsem jednoho dne sám s Laurou a ona řekla: „Jsem ráda, že je pryč."

„To je zvláštní," řekl jsem. „on byl přece k tobě tak přátelský, a ty jsi o něho také projevovala zájem."

„Ano, ale cítila jsem se v jeho přítomnosti jako spoutaná. Někdy jsem měla před ním skoro strach - nevím proč. Nemohla jsem ho vlastně vystát. Marie by mohla pro mne za mne také dům opustit, obtěžuje mě svou přítulností."

„Že se nestydíš," odpověděl jsem rozčileně, „o ní něco takového říkat. Ona, která ti projevuje stále tolik účasti, ač jsi často k ní zarputilá a umíněná. Je vpravdě příliš dobrá, aby se s ní tak jednalo a nedivil bych se, kdyby ji to tady omrzelo."

„Když se jí tu nelíbí, tak může jít," byla mrazivá odpověď.

Tak se také stalo. Marie přišla ke mně jednoho dne hluboce zarmoucená a řekla, že to nemůže déle snášet, ne tolik kvůli ní, ale že se nemůže dívat, jak já musím trpět. Odstěhovala se do města, kde jí strýc pomohl zařídit malé papírnictví, které jí poskytovalo zaměstnání a sotva postačující obživu.

Nyní jsem zůstal opět sám s tímto nevyzpytatelným člověkem, který tak hluboce zasáhl do mého života a kterému jsem se nedokázal vymanit. Jak rád bych ji nechal cestovat a ponechal si svou sestru, ale poslat ji pryč, když jsem ji opět jako svou ženu přijal zpět, to jsem nemohl. Měla nyní zákonné právo zůstat a o něčem jiném nebyla řeč.

Ale měla negativní vliv na můj život! Můj dobrý duch byl pryč a opět se nakupily peněžní potíže. Časy byly špatné, dvůr měl ztráty

a sklizně se nedařily. Čeleď byla neukázněná a nedala se ovládat. Všechno šlo obřími kroky z kopce. Byl jsem někdy tak na smrt unavený, že jsem chtěl kulkou do prsou všemu udělat konec. Potom jsem šel k Marii a dostal od ní útěchu a sílu. Bude lépe, říkala, chce to trpělivost a důvěru. Pomoc také obdržíme, když věříme, že vyšší moc řídí náš osud. Opouštěl jsem ji s novou odvahou.

Tak ubíhal neradostně rok za rokem a já věřil, že můj život nemá smysl. Laura byla stále nervóznější a podrážděná, jmenovitě na mne. Se služebnictvem to uměla, měla k němu dobrý vztah i když také někdy podrobovalo zkoušce její trpělivost. Vedli jsme velmi uzavřený život. Věděl jsem, že ve mně každý viděl žalostného skrčka, který svou ženu kvůli jejímu útěku nevyzpovídal a neposlal pryč, ale nikdo mi to neřekl přímo. Občas jsem udělal pokus a požadoval od ní vysvětlení, ale končívalo to tím, že ona dostala těžký záchvat bolesti hlavy a od té doby se ještě více uzavřela a byla podrážděná.

Kouzlo, kterým mne dříve přitahovala se nyní rozplynulo. Byla sama sobě a ostatním na obtíž.

Neopouštěla skoro nikdy svůj pokoj. Tam seděla jako dobrovolný vězeň a nechala se obsluhovat. Ale tento sedavý život jí podkopal zdraví. Onemocněla rakovinou a to sžíralo její život - nakonec musela ležet v posteli, z které již neměla nikdy vstát. Ale než přišlo spasení, trvalo to celý rok. Byl to nejdelší rok mého života. Modlil jsem se každý den k Bohu, aby jí změkčil srdce a udělal ji mírnou, než si ji vezme k sobě. Tím, že musela tak dlouho ležet, byly mé modlitby vyslyšeny, ale měl jsem zažít ještě něco lepšího.

Když ji uchvátily bolesti, prosila mě, abych přišel a sedl si vedle postele a držel ji za ruku; „to mírní bolest," říkala. Při jedné takové příležitosti mě hladila mazlivě po ruce a šeptem říkala: „Ty jsi, Johne, kvůli mně mnoho vytrpěl." Ale dále nepokračovala. Nebyla ještě sama se sebou vyrovnána.

Když jsem viděl, že se blíží její konec a ona tu leží v bolestech, které nejsou jen fyzické, zeptal jsem se jí, zda mi nechce vylít své srdce .

„Ono je to tak těžké. Chtěla bych s tebou mluvit, ale já nemohu."

„Mluv otevřeně," řekl jsem. „Cokoliv mi budeš říkat, ode mne neuslyšíš žádné vyčítavé slovo, to ti slibuji."

„Pochop - tehdy když jsi mě odvedl od mých divadelních triumfů a přivedl sem, kde jsem se naprosto necítila doma, bylo to jako kdy-

bych byla vytržena i s kořeny. Cítila jsem, že bych mohla seschnout, když nedostanu potravu, po které toužím. Zde bylo tak dusno, tak těsno a vše tak nesnesitelně fádní. Byl jsi vždy dobrý, ale byli jsme tak odlišní. Bylo ode mne pošetilé, nechat se chytit do tvých sítí. Když jsem se cítila vázaná, všechno se ve mně bouřilo. Trhala jsem svými pouty a toužila po svobodě. Ty se svou klidnou povahou něco takového nechápeš. Já mám však něco z divocha ve svých žílách, já nemohu zůstat připoutána na místě, alespoň tehdy, když byl můj temperament ještě vroucí, jsem nemohla. Proto jsem roztrhala svá pouta a prchla daleko pryč do cizí země.

Nebylo těžké, uspořádat praktickou stránku té věci. Potřebovala jsem jen dát pokyn a ležel mi vždy někdo u nohou a nabídl mi své zlato. Prodávala jsem se, co mi to udělalo, jen když vlny života byly nebetyčné a slaná pěna mi bušila do tváře. Milovala jsem život se všemi radostmi a bolestmi, a - věř mi - obojí jsem zažila. Honila jsem se dále po nezřízených cestách, až jsem jednoho dne udeřila hlavou proti skalisku, které jsem nemohla rozlomit. Ležela jsem sama, zničená, krvácejíce z mnohých ran. Byla jsem velice nešťastná.

Tu vystoupila ve mně divoká touha po tobě. Mohu říct, že jsem se v duchu po kolenech plazila do domova, který jsem opustila, ale jak bych si mohla troufnout překročit jeho práh? Rozuměj správně, když ti říkám, že by to pro mě bylo neslýchané pokoření, sem přijít, a pochop také, že by překonalo mé síly, prosit tě za odpuštění nebo přiznat svou vinu. Stálo mě roky neslýchaného boje a utrpení, než jsem se dopracovala k této chvíli, kdy konečně s tebou mohu mluvit. Bojovala jsem se sebou statečně, ač to vypadá, že jsem se chovala tvrdě a chladně. Toužila jsem se ti vrhnout do náruče a současně jsem tě trápila svou vznětlivostí.

Ale jedno musíš Johne vědět, nikomu jsem nedarovala své srdce. Snad jsem neměla co dát nebo - zde snížila svůj hlas k šepotu - snad zůstalo zde - u tebe. Může se to zdát zvláštní, ale tvůj obraz mě následoval všude, kamkoliv jsem cestovala, stál jako ideál přede mnou. Ideál, který mi ještě nepatřil, ale o jeho získání jsem musela usilovat. Můžeš porozumět, když ti říkám, že jsem musela odcestovat, abych tě nalezla, musela jsem všem svým vášním dát volný průběh, abych se k tobě mohla vrátit a u tebe zemřít.

Nyní je má cesta u konce. Kráter dohořel, do konce vyhazoval jen

popel, jen popel do všech stran. Ubohý Johne! Tolik jsem tě trápila. Můžeš mi odpustit?"

„Lauro, teď ti rozumím, jak nikdy předtím a nyní také rozumím, jaké příkoří jsem ti učinil, když jsem tě prosil, aby ses stala mou. Měl jsem jen sobecké myšlenky, chtěl jsem tě vlastnit, aniž jsem si vyjasnil, zda tvá přání vyplním, zda jsem ten, který se k tobě hodí, který je pro tebe vhodný. V tom jsem vůči tobě chybil."

Ležela dlouho s mou rukou v její a dívala se na mě ještě jednou pohledem, který mě kdysi tak okouzlil a ještě naposled vzplanul. Nyní byla dojemně dobrá a cítil jsem, jak tato krátká hodina mi byla bohatou náhradou za starosti a utrpení mnohých let.

Prosila mě, abych přivedl Marii, ale když má sestra přišla, byly její síly již vyčerpány, nedokázala už mluvit. Vzala ji jen za ruku a potom uhaslo světlo jejího života.

O svém životě, který mi ještě zbýval, se mohu vyjádřit stručně. Zvolil jsem si sám, abych mohl splatit dluh, který jsem si během svého předešlého pozemského života na sebe naložil. Moje přání bylo do značné míry splněno, ale protože jsem neměl v paměti žádné vzpomínky z minulosti, zdálo se mi, že mne nyní bezdůvodně tíží příliš těžký osud.

Nemohl jsem můj úvěr déle splácet, byl jsem zruinovaný a musel jsem opustit všechno, co jsem vlastnil. Na začátku jsem bydlel u Marie a pomáhal jí v obchodě, ale když jsem viděl, jak těžké bylo, aby se uživila, přestěhoval jsem se do své domovské vsi, kde jsem získal malý pacht, který mi poskytoval potřebné živobytí.

Ale na můj poslední pozemský rok mělo přece jen svítit slunce. Strýc zemřel a já s Marií jsme byli jeho jediní dědici, a tak jsme byli rychle přesazeni do zcela jiných a lepších majetkových poměrů. Nepotřebovali jsme se déle trápit, koupili jsme si malé hospodářství, přestěhovali se a vedli společně bezstarostný život.

Axel, který se stal slavným umělcem a žil dlouho v zahraničí, se vrátil a spěchal nás vyhledat. Několikrát psal Marii i mně a přál si, aby se mohl s námi setkat. Přišel a byl jako kdysi několik slunečných letních dnů naším hostem. Měli jsme radost být znovu pohromadě a pohlížet zpět na všechno, co jsme prožili.

Ale radost netrvá na zemi dlouho. Na podzim jsem dostal velmi těžký zápal plic, který se stále zhoršoval. Marie seděla u mně a chladila mé, horečkou rozpálené, spánky. Cítil jsem blízký konec a dě-

koval jí za všechno, co pro mne udělala. Poslední, co jsem v umírání uviděl, byl její oddaný pohled.

4. Kapitola

Co pro člověka znamená uzavřít snaživý, zkouškami naplněný pozemský život a přejít na druhou stranu do jiného světa s pocitem, že přece jen učinil malý krok vpřed ve svém vývoji, to nemůže nikdo pojmout, kdo putuje tam dole na zemi s páskou před očima a nemá tušení o světě na druhé straně, o slunečním světě s jeho radostnou nádherou.

Probudil jsem se a díval se okolo sebe. Kde jsem byl? Kam jsem byl přiveden? Ležel jsem venku na louce. Okolo sebe jsem viděl jen květiny a vysokou trávu. Ptáci zpívali, květiny voněly a vlahý vítr mě laskal po vlasech. Dýchalo se mi lehce, ale byl jsem velmi unavený. Zavřel jsem oči a začal jsem podřimovat.

Jak dlouho jsem dřímal, nevím. Měl jsem pocit, jako kdybych se uzdravoval z dlouhé a těžké nemoci, a že se brzy opět zotavím, když zůstanu v klidu. Bylo tak krásné otevřít oči a uvidět překrásnou krajinu a potom je zase zavřít a blaženě cítit tu krásu ve všech údech. Snil jsem a přece jsem věřil, že bdím, ale skutečně vzhůru jsem nebyl, protože jsem již neležel v posteli, kde jsem bojoval s horečkou. Nehýbal jsem se a měl jsem strach, že když se pohnu, zmizí celé to čarovné kouzlo.

Náhle jsem ucítil na čele teplou ruku, která mě pohladila. Obrátil jsem hlavu a spatřil za sebou v trávě ležící světlou postavu. Usmála se na mě přátelsky.

„Jak se daří?" ptala se.

„Výborně," odpověděl jsem„, jen jsem trochu unavený. Ale kdo jsi?"

„Už neznáš Akaba?"

Akab... Akab? Jaké báječné vzpomínky se mi vynořily, když jsem uslyšel to jméno. „Akabe, jsi to ty, můj starý učitel a přítel? Ale jak jsem se sem dostal?"

„Vyzvedl jsem tě ze země, kde jsi zanechal své mrtvé tělo a položil jsem tě tady do trávy, aby sis krátkou chvíli odpočinul. Spal jsi, zatím co jsem u tebe bděl."

„Jsem mrtvý, říkáš?"

„Ano, tak se tomu říká na Zemi, ale vlastně jsi živější než dříve. Necítíš, jak ti v žilách proudí nový život?"

„Ano, je to tak blahodárné, cítím se výborně."

„Ano, máš se teď dobře, ale budeš se mít ještě lépe, až budeš dost silný, abys mne mohl následovat. Přijdu pro tebe později, ale dříve tě tu nechám krátce v péči naší staré známé, která prosila, aby tě mohla pozdravit. Bydlí blízko odtud. Podívej, už přichází. Sbohem, brzy se opět uvidíme."

Zamával jsem rukou na znamení rozchodu a překvapeně se rozhlížím, kdo mi přichází pomoci. Vidím přicházet lehkým krokem ženskou postavu. Jak byla krásná! Měla tmavé, zasněné oči, černé vlasy, které jí v loknách padaly až pod krk a sluncem zbarvenou pleť. Vypadala velmi přátelsky. Kde jsem viděl tu tvář, připadala mi velmi známá.

„Vítám tě, Johne!" řekla, zatímco klesla vedle mě na kolena do trávy. „Vypadáš tak udiveně. Nepoznáváš mě?"

„Jsi to skutečně ty, Lauro? Jak jsi zkrásněla!" „Ano, člověk se rád trochu zkrášlí, když přijde sem, do sluneční země", řekla s čtveráckým úsměvem. „ Že jsem sem přišla, mohu děkovat tobě. Proto jsem si vyprosila od Akaba, abych tě směla přijmout ve svém domově. Myslím, že když se o mne opřeš, tak přejdeme ten krátký kousek cesty přes louku."

Šli jsme spolu k jejímu obydlí, kde pro mě zařídila malý půvabný pokoj. Tam jsem trávil čas oddechu, tam jsem si směl odpočinout od těžkého pozemského života. Mou největší radostí byla podivuhodná změna, která se udála s Laurou. Byla ke mně laskavá a něžná a dělala všechno pro moje pohodlí a potěšení.

Jednou, když jsme tak seděli jako dva staří přátelé, vzpomínali a povídali si o našich zkušenostech, řekla:

„Teď si můžeš vzpomenout na všechny starosti a zkoušky našeho celého posledního pozemského života, ale můžeš se také rozpomenout na periodu, kdy jsi ty byl Wolfgang a já Gertruda?"

„Wolfgang... Gertruda? Jaké zvláštní postavy se pohybují před mým vnitřním zrakem. Gertruda! To jsou zlé vzpomínky, které tu budíš. Byli jsme to, ty a já?"

„Ano, podívej se na ni blíže a jistě ji poznáš." Postavila přede mne jakýsi druh zrcadla a přejela několikrát rukou po jeho povrchu. Objevily se, jako v kině, pohyblivé obrazy z našeho předposledního pozemského života.

„Ne, dej ty škaredé obrazy pryč," prosil jsem. „Proč probouzíš ty

bolestné vzpomínky, když se mám teď tak dobře."

„Abych ti ukázala změnu, které se s námi stala," řekla, „ne, abych tě znepokojovala vzpomínkami na uplynulé časy. Když jsem tady seděla a čekala na tebe, četla jsem v obrázkovém leporelu o našem společném životě na zemi, které mi půjčil Akab, o posledním, jakož i obou předposledních a těšila jsem se na chvíli, kdy ti to mohu ukázat a společně s tebou vyhodnotit. Zde mám jiné zrcadlo, které ukazuje ještě starší obrazy z našeho života."

Postavila se před zrcadlo a stejným způsobem přejela několikrát rukou po jeho povrchu a objevily se tytéž obrazy v životních barvách, které jsem již jednou viděl, když jsem seděl tehdy u Gertrudy v rokli.

„Můžeš pochopit, jak mě to trápí, když to musím znovu vidět? Musím přiznat, že jsem byl také tento rytíř, ale proč si mám opět na to všechno vzpomínat?"

„Ukazuji nám ty obrazy, abychom se z toho mohli poučit. Chtěla bych tak ráda společně s tebou projít stupně vývoje, které jsme absolvovali."

„Možná, že máš pravdu. Rád uslyším, co si ty myslíš o našich báječných osudech."

„Tak dobře," pokračovala, „ty jsi mě jednou unesl, když jsem žila jako jednoduché dítě přírody, z mého prostředí, do kterého jsem náležela. Z poloviny proti mé vůli jsi mě odvedl do svého zámku. Nevěděla jsem jaký mě čeká osud, když mi statný rytíř Luigi daroval svůj šperk a zlákal mě, abych se vyšvihla za něho do sedla jeho koně. Dráždilo mě dobrodružství, ale netrvalo dlouho a v mé hrudi se probudil vzdor. Byla jsem dítě volného národa, který neuznával žádného pána. Svoboda byla životní vzduch, který jsem vdechovala od doby, co jsem ležela u prsu své matky. Svoboda mi byla dražší než život. Když jsem viděla, jak jsou všechny mé kroky hlídány, jak jsem byla ve skutečnosti zajatcem v hradu, který jsem si vysnila, že budu ovládat, zrodila se v prsou ubohé Zenie nenávist. Ano, myslím, že to byla spíše ztráta svobody, která způsobila v mém srdci trpkost, kterou vymýtit mě později stálo tolik utrpení, než příkoří, kterému jsem byla vystavena, když jiné ženy brzy přebíraly mé místo. Nyní je trpkost pryč a mohu tu pokojně sedět a pohlédnout zpět na minulost a s radostí tě přivítat ve svém domě. Naučila jsem se vážit si tě jako svého nejlepšího přítele."

„Dík za tato slova. Ale nepřerušuj své vypravování. Jak jsi uprchla?"

„Podplatila jsem strážce u zvedacího mostu několika džbány vína a potom jsem vyšla v šedivém podzimním ránu, dřív než se někdo v zámku probudil, ven do širého světa s několika zlatými mincemi v kapse a s malým dítětem na rukou. Byla jsem chudá a musela jsem žebrat, abych přežila. Co mi to udělalo! Byla jsem přece volná a měla svého malého, svého Angela, kterého jsem tak vášnivě milovala.

Netroufala jsem si vyhledat svůj vlastní kmen, ale přidala jsem se k jiné cikánské skupině a vedla s nimi od té doby kočovný život v divočině.

Tančila jsem, abych si vydělala na chléb pro mě a své dítě a když už jsem nemohla, vykládala jsem bohatým i chudým z karet, to se vyplácelo více.

Ačkoliv jsem dostávala mnoho nabídek, nevdala jsem se. Být volná bez závazků, to bylo mé krédo. Kromě toho rostla hluboko v mé duši nenávist proti všem mužům. Má celá vnitřní bytost se bouřila, když jsem myslela na to, jak oni ženami opovrhují a znevažují je. Cítila jsem to a ještě ve stáří jsem se chvěla hněvem, když na mne přišly tyto myšlenky."

„A to byla všechno má vina, to je hrozné, kolik toho mám na svědomí," přerušil jsem ji.

„Milý příteli! Domníváš se, že to vše vyprávím, abych ti dělala výčitky? Ne, nyní je mé srdce osvobozené od sebemenšího pocitu odplaty; půjdu ještě dále, chci ti poděkovat za to, co jsi před krátkou dobou pro mě učinil a vytáhnu tyto obrazy nyní ven, aby to bylo srozumitelné."

„Pokračuj. Měla jsi radost ze svého syna - našeho syna?"

„Tak dlouho jak byl dítě, byl mi velkou životní útěchou a pokladem mého srdce. Byl mi sluncem na mé trnité cestě. Představovala jsem si, jak bude jednou hezký a šťastný. Ale on byl kříženec přepychu rytířských síní a cárů cikánských stanů, nenáležel ani jednomu z nich, nebo se spíše cítil oběma přitahován a proto byl snílek. Jednou dostal tužku na kreslení a kus papíru a jeho největším potěšením bylo, zabrán obdivem, malovat větve stromů nebo květiny.

Nebyl podobný žádnému z nás. Měl jemné údy, světlé vlasy a bílou pleť. Byla jsem na něho pyšná a zároveň jsem měla neustále strach,

že u mne dlouho nezůstane. Jednoho dne také zmizel, uprchl a neřekl mi ani sbohem. Bylo mu asi 18 roků. Můj nebohý Angelo! Věděl asi, že bych ho nepustila a vrazila mu raději dýku do prsou.

„Jak jsi snášela tu ztrátu?"

„Se mnou byl konec. Obíhala jsem marně široké okolí našeho tábora a volala jeho jméno do lesa a houštin, až mi selhal hlas a přišel na mě pocit hořkosti. Byla jsem uzavřená, málomluvná a vznětlivá a moji kmenoví příbuzní mě považovali za pomatenou. Nechala jsem je při tom, ale měla jsem zdravý rozum. Všechny mé myšlenky se soustřeďovaly na pomstu. Pomstu jemu, který mě podvedl, pomstu jemu, který mě opustil a pomstu všem mužům, neboť byli kořenem všeho zla na světě.

Ano, taková jsem tehdy byla a tak jsem odešla na onen svět, kde jsem po dlouhé období, které nebralo konce, vedla bídný život. Vzpomínám si na to ještě velmi dobře; mohu to nazvat časem šedého studeného soumraku, bez slunečního paprsku a bez jediné radostné hodiny. Pořád jsem myslela v nenávisti a pomstychtivosti na oba muže, kteří zničili můj život.

Nakonec mě přišel navštívit dobrý duch. Vyučoval mě a ošetřoval. Roztavil led kolem mého srdce a já jsem obdržela jeho zprostředkováním brzy světlejší domov. Potom jsem byla poměrně šťastná, neboť jsem mohla zapomenout a tu a tam jsem myslila, že mohu také odpustit. Byl to tentýž duch, který tě sem dovedl, věrný, dobrosrdečný Akab, který mi tehdy pomohl a udělal to od té doby často. Posadil mě do dobré školy, kde jsem se hodně naučila o věcech, o kterých jsem dříve neměla tušení.

Teprve teď pozoruji, jak jsem byla nevyvinutá a pracovala jsem neúnavně, abych získala znalosti a posilovala své duchovní síly."

„Setkala jsi se během tohoto období se svým synem?"

„Ne, ani s ním ani s tebou. Vy jste byli oba pryč, nevím kde. Asi proto, abych zkusila zapomenout, alespoň nějaký čas."

„Potkala jsi ho později?"

„Měj přece trpělivost, přijdu hned k tomuto úseku ve svém životě."

„Tak, prosím, pokračuj. Tvá slova mě tak dojímají, že jsem v největším napětí. Trvalo dlouho, než jsi znovu odešla na zemi?"

„Nevím určitě jak dlouho, ale myslím, že to trvalo podle pozemského výpočtu několik století. Nakonec mě uchvátila touha po zemi a šla jsem dolů s nejlepším předsevzetím být dobrá a pokojná. Ach!

Co jsou předsevzetí! Bubliny, které při prvním dotyku s realitou praskají. Předsevzetí musí být vytvrzeny ohněm zkoušek. Jen tak vrostou do charakteru a stanou se totožné s naší bytostí."

„Vzpomeneš si na něco ze svého předposledního pozemského života?"

„To jsem byla Gertrud. Narodila jsem se do dobrých materiálních poměrů. Dlouho jsem byla jediné hýčkané děvče bohatého a mocného starosty, které bylo zvyklé, že mu bylo splněno sebemenší přání. Já chudák – byla jsem bohatá a neobstála jsem tu těžkou zkoušku. Byla to neurčitá vzpomínka na všechno, co jsem v předešlém životě postrádala, která mě tehdy, když jsem mohla žít v nadbytku tak ovládla, že jsem se jí vášnivě poddala a uctívala zlato jako boha. Nebo leželo toto špatné zrno v podstatě mojí bytosti a chtělo vyrůst, aby později ukázalo svou nicotnost. Nevím to, vím jen, že jsem mohla svou vášeň uspokojit a to mě přivedlo do záhuby.

Hledala jsem někoho, kdo by mohl mé statky rozmnožit a našla jsem tebe, bohatého dědice, který měl zároveň tak slabou vůli, že jsem si ho mohla ovinout okolo prstu. Jedna věc mě zlobila, měla jsem bratra, který se se mnou měl dělit o dědictví. Z tohoto důvodu mi byl trnem v oku; ale naproti tomu jsem v sobě pro něho skrývala, dokud byl dítě, skoro mateřskou něžnost. Bylo to z tohoto důvodu, že jsem byla o tolik starší než on a převzala jeho ošetřování, když naše matka při jeho narození zemřela. Nebo to byly skryté vzpomínky duše, které se podvědomě uplatňovaly, neboť Karel Georg nebyl, jak jsem se teď dověděla, nikdo jiný, než můj Angelo z mé cikánské doby. On mě vyhledal, aby mi byl pomocí a oporou, ale jak jsem mu odplatila jeho lásku!"

„Byl Karel Georg náš syn? Výborně! Začínám chápat."

„Co si myslíš? To byl silný cit, proč jsem se tak k němu cítila přitahována, proč jsem v sobě skrývala vždy určitý pocit odpovědnosti, ale také špatné svědomí z viny za spáchaný zločin, když jsem ho poslala na jistou smrt.

„Víš, kam později odešel?"

„Počkej, brzy se s ním opět setkáme. Náš společný život, kde jsem tě, ovládaná tolika zlými vášněmi, vtáhla do zkázy mohu přeskočit, ten známe oba velmi dobře. Tehdy jsem si uvařila trpký odvar, který jsem musela později vypít až do dna. Ty víš, jak jsem nakonec tak hluboko klesla a zavraždila svého otce, vzala jeho peníze, abych

mohla na vlastní pěst nevázaně užívat. Nějaký čas jsem byla oslavovaná kráska v cizí zemi, vdova po bohatém a váženém obchodníkovi - to byl titul, pod kterým jsem vystupovala. Ale cesta šla z kopce, od pádu k pádu. Viděl jsi sám, do jaké bídy jsem klesla, když jsi pro mě přišel."

„Nebohá Gertrudo, to je strašlivé, jak jsi musela trpět."

„Co to bylo ve srovnání s tím, co jsem vytrpěla v rokli sama se sebou. Avšak ta pekelná muka byla nutná k zlomení mé tvrdohlavosti."

„Ale později jsi byla přece dobrá a pokorná zde nahoře."

„Myslíš si, jak je možné, že jsem v dalším životě mohla opět tak padnout. To se budeš divit. To mi bylo samotné také záhadou, ale je to asi tak, že předsevzetí nejsou spolehlivá. Musí být dole ve hmotném světě prověřena. Je tu vymazána vzpomínka na všechno uplynulé, musí se pokaždé zase začít od začátku, zlé zárodky, pokud takové jsou, najdou půdu, aby mohly vyklíčit a vyrůstat, takže je člověk může uchopit a vytrhnout je i s kořenem. Tímto způsobem je působením shora nakonec vytvořena dobrá výživná půda. Také tentokrát jsem šla na zemi s nejlepším předsevzetím; jak jsem je dodržela, víš ty sám. Touha po svobodě a dobrodružství mi seděla ještě tak v krvi, že bylo nemožné, abych se mohla stát tichou a mírnou bytostí, jak by bylo vhodné pro ženu skromného rolníka na malém statku. Potulný umělecký život s divadelní společností se hodil víc mému vkusu. Měl něco z cikánského života s nádherou kostýmů a ve mně byly ještě tak hluboké kořeny, že jsem se tam cítila jako doma. Proto jsem odepřela tvou první nabídku, ale když jsi se vrátil a já jsem v tvé velké lásce viděla záruku, že jsi schopný mě vést do jiného dobrodružství, tak jsem tě následovala, ačkoliv jsem v sobě pro tebe neskrývala žádný vřelý pocit.

Také věřím, že to byl úmysl vyšší moci, přivést nás dohromady a dát nám příležitost vzájemně si pomoci ze sítě zlých účinků, do kterých jsme se zapletli dřívějšími činy. Naopak si myslím, že když jsem byla Gertrudou, byli bychom bývali jednali moudřeji, kdybychom se na sebe nevázali. Činili jsme sobě jen zlo, já se svou panovačností, ty svou slabostí a oba naší touhou po zisku. Nebyli jsme tehdy ještě zralí, abychom mohli tak obtížný úkol, pro nás určený, splnit. Vyšší moc mohla stanovit, že sis mohl vzít Gerdu, a já jsem měla stát mimo dosah vašeho vlivu. Jak by se mohlo potom všechno

jinak vytvářet. Představ si, jakou by ti byla ženou a jak bys na její straně rostl. Co bylo, to bylo. Udělali jsme oba draze zaplacenou zkušenost.

V našem předešlém pozemském životě jsme se již chovali jinak. Byli jsme oba o něco lépe vybaveni k řešení konfliktu, který nás spolu spojuje a díky tvé shovívavosti a tvému dobrému srdci jsme ho vyřešili."

„Proč se domníváš, že si vyšší moc naše spojení tentokrát víc přála než předtím?"

„K tomu mám velice zvláštní podnět, tentokrát se narodila ta, která k tobě vlastně patří, jako tvá sestra."

„Marie?"

„Ano, Marie byla Gerda, tvůj dobrý anděl, který tě vždy následuje."

„Jak báječně se sbíhají vlákna osudu."

„Ano, je to tak. Zdá se to být zákonem, že ti, kteří mají spolu co dělat, se dříve nebo později sejdou tam dole ve fyzickém životě. Já a Gerda jsme nebyli také jedinými starými známými, které jsi posledně potkal. Ptal jsi se na Karla Georga, on tě potkal jako Axel, aby tě v tvém životě trochu potěšil. Dokonce i ke mně byl vlídný, což jsem si vpravdě nezasloužila, ale podle mého mínění přispěl k tomu, že se mé srdce obměkčilo a má umíněnost zlomila. On je tak dobrý a jednou budu mít snad příležitost oplatit mu všechno to dobré, co pro mne udělal a uvolnit svou náklonnost, která je ještě v mém srdci pro něho uzavřena.

Ale ten, který mi těžko může odpustit, je můj otec, kterého jsem okradla a zavraždila. Také on nebyl daleko od nás během našeho předešlého pozemského života. Byl tvým strýcem."

„Skutečně! Tušil jsem to, jak tě tady slyším mluvit. Ano, on měl hodně z naškrobené a skoupé bytosti starého starosty. Ukazoval příchylnost jenom k Marii, ano, a také Axelovi, svému synovi z dřívějších dob. Tebe nemohl snést. Byl to projev skryté vzpomínky z podvědomí z dřívějšího pozemského života?"

„Proč ne, shledávám to zcela přirozené."

„Potkala jsi ho od té doby, co sem přišel?"

„Šla jsem mu naproti a dělala jsem všechno, abych se s ním spřátelila. On mě poznal, ale byl ke mně stále ještě velmi přísný. Náš čas přijde, a to, co je mezi námi, budeme moci dáti do pořádku.

Až bude Marie zavolána domů, tak se nejdříve pokusím získat její srdce. Vzbuzuji u ní neochotu, což jí nemohu mít za zlé, ale ona má zlaté srdce a je lehké se s ní smířit. Potom jsem si vymyslela, že bychom, ona a já, mohly pomoci strýci. Nemá se tak dobře."

„To jsou nanejvýš zajímavé podrobnosti o naší dřívější existenci, které jsi tu ukázala. Co mě při tom naplňuje největším obdivem, je jistota zásahu, kterým vyšší moc - jak to ty jmenuješ - chtěl bych říci Bůh - vede všechny naše osudy, takže máme příležitost, nejen se sami vyvíjet, ale také dát opět do pořádku, co jsme spáchali proti ostatním a nějakým způsobem přispět k jejich vývoji. Máš ještě jiné zprávy z naší minulosti?"

„Jenom to, že jsme v našem posledním životě potkali starého známého, našeho kočího Larse. Patřil k posádce, která se potopila s Wotanem. Byl to asi podvědomý pocit viny, který mě hnal, abych se ho zastala, když byla tvá trpělivost u konce. A nemusíš litovat, že jsi splnil mé přání. Stal se z něho nakonec řádný člověk a má se od té doby, co je tady, poměrně dobře. Smíme s těmi, které jsme ošálili, dát opět všechno do pořádku. Zbývá mi jen, abych uzavřela, čím jsem začala, totiž díkem za to, že jsi mě přijal, když jsem k tobě v bídném beznadějném stavu přišla. Kdybys tehdy přede mnou zavřel dveře, což bylo nasnadě a bylo ostatními vyžadováno, tak bych si s nenávistným srdcem a rozvrácenou duší vzala život a byla bych skončila v ještě horší tmě, než tehdy jako Gertruda. Ale ty jsi raněnou nevyhnal, ale obvázal jsi její rány. Nemohla jsem jinak, ve svém nitru jsem bojovala s vlastním hrdým Já a z vnějšku jsem byla odporně chladná. Ale byl jsi ke mně vždy dobrý a trpělivý, a tak nakonec roztál led okolo mého srdce a já, dříve než jsem se rozloučila ze životem, jsem se dokázala překonat, poděkovat ti a poprosit o odpuštění. Neumím popsat blaženost, kterou jsem zažívala při vstupu do našeho světa. Ještě zůstává pro mě hodně práce, to chápu, ale nalezla jsem v sobě mír, a to je dobrý základ, na kterém se může stavět. Rozumíš teď, jak jsi byl důležitý pro můj vývoj?"

Uchopila mě za ruce a tiskla je vřele a její hezké oči se naplnily slzami.

„Ty také jsi mi byla nápomocná k mému vývoji," řekl jsem. „Co by bylo z mé slabé a změklé povahy, kdyby se mi všechno dobře dařilo. Jen zkoušky a zápasy posilují naši vůli a upevňují náš charakter.

Děkuji ti za všechno a především za tuto nezapomenutelnou hodinu

smíření s minulostí.”

„Ano, nyní jsme se uvolnili z pout našich vášní, které nás svazovaly a za odměnu se stáváme opět věrnými přáteli.”

Stiskla mi ještě jednou ruku se srdečností, kterou nikdy nezapomenu. Po chvíli mlčení řekla s něžným úsměvem: „Nyní jsme procházeli společně minulostí. Nejsi zvědavý na budoucnost?”

„Ty víš také něco z budoucnosti?”

„Nemohu tvrdit, že něco vím, ale chtěla jsem ti jen říci, že Akab mi přislíbil milost, o kterou jsem ho prosila.”

„A v čem spočívá ta milost?”

„Že já příště, když opět půjdu do materielního světa, budu smět být tvou matkou.”

Zde uzavírám své vypravování a vřele děkuji, jako dítě, svému Otci za jeho láskyplné, nikdy neselhávající vedení pouští omylů, vzhůru do světlé, překrásné vlasti nás všech.

Obsah

Předmluva 3
V ziskuchtivosti je počátek mnohého zla. 4
1. Kapitola 5
2. Kapitola 15
3. Kapitola 44
4. Kapitola 57